

BÉKÉS MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Beszámoló

a Békés Megyei Kormányhivatal

2020. évi tevékenységéről

Békéscsaba, 2021. február hó 26. nap

.....
dr. Takács Árpád
kormány megbízott
Békéscsaba

TARTALOMJEGYZÉK

1. Vezetői összefoglaló.....	1
2. A koronavírus-járvány helyi szintű megjelenése, a lakosságot érintő és a hivatalon belüli hatása, valamint a kezelése érdekében megtett intézkedések bemutatása	5
3. Az intézményi munkatervben foglaltak megvalósulása	11
4. A nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházások megvalósítását segítő államigazgatási feladatok végrehajtásának helyzete.....	15
5. Törvényességi felügyeleti tevékenység	17
5.1. A helyi önkormányzatok törvényes működését befolyásoló tények, körülmények, jellemző jogsértések bemutatása	17
5.2. A törvényességi felügyeleti intézkedések.....	18
5.3. A törvényességi felügyeleti munka módszerei, jó gyakorlatai.....	19
5.4. A helyi önkormányzatokkal történő kapcsolattartás, valamint a szakmai segítségnyújtás bemutatása.....	19
6. A hatósági tevékenység, valamint a jegyzők és a polgármesterek államigazgatási tevékenységére vonatkozó tapasztalatok.....	20
6.1. A polgármester és a jegyző 2020. évi államigazgatási tevékenységének jellemzői, a polgármester és a jegyző államigazgatási tevékenységére vonatkozó kormányhivatali tapasztalatok bemutatása	20
6.2. A kormányhivatal – beleértve a járási hivatalokat is – hatósági tevékenységével összefüggő tapasztalatok bemutatása	20
6.3. A 2020. évre vonatkozó OSAP adatszolgáltatásban szereplő statisztikai adatokra figyelemmel tendenciák, tapasztalatok összefoglalása.....	24
7. Az összevont ellenőrzésekről szóló éves ellenőrzési tervben foglaltak teljesítésének tapasztalatai	28
7.1. Az összevont ellenőrzésekről szóló éves ellenőrzési tervben foglaltak teljesítésével kapcsolatos tapasztalatok bemutatása.....	28
7.2. Az egyszerűsített hatósági ellenőrzésekről szóló tapasztalatok bemutatása	31
8. Az építészeti, építésügyi és örökségvédelmi feladatok ellátásának tapasztalatai.....	32
8.1. Az Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály megszervezése, létszám, eszközök, munkakörülmények alakulása	32
Az Építésügyi Osztály 1. teljes körűen végzi - többek között - a főosztályt érintő feladatok jogi támogatását, perképviselét, az éves ellenőrzési tervek végrehajtásának felügyeletét, belső képzések szervezését, adatszolgáltatások lebonyolítását, egyéb koordinációs jellegű feladatokat. A hatósági feladatokat ellátó osztályok működési területének meghatározásakor kiemelt szempont volt az egyenlő munkateher kialakítása, valamint az ügyfelekhez közeli ügyfélszolgálati pontok (mindösszesen kilenc darab) felállítása. A főosztály 43 fővel kezdte meg működését, mely létszám 2020. év végére 45 főre emelkedett. A főosztály építésügyi osztályain a feladatok ellátásához szükséges tárgyi, valamint munkavédelmi eszközök maradéktalanul rendelkezésre állnak.	32
8.2. Az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági feladatellátás tapasztalatai	32
8.2.1. Az ellenőrzött bejelentésekkel kapcsolatos tapasztalatok bemutatása	32
8.2.2. Az egyszerű bejelentésekkel kapcsolatos tapasztalatok bemutatása	33
8.2.3. Az engedélyezési eljárások	33
8.2.4. Az állami adóhatóság végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatok.....	34
8.3. Az örökségvédelmi hatósági feladatellátás tapasztalatai.....	34
9. Ügyfélszolgálati tevékenység és működésének tapasztalatai.....	36

10. A benyújtott panaszokkal és közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos ügyintézés tapasztalatai	38
10.1. A közérdekű bejelentések, panaszok nyilvántartásának módja.....	38
10.2. A közérdekű bejelentések intézésének tapasztalatai, a benyújtott közérdekű bejelentések főbb tárgyköreinek ismertetése	39
11. A kormányhivatal általános tevékenységét, külső-belső működését érintő lényeges körülmények ismertetése	41
11.1. A kormányhivatalt érintő feladat- és hatáskörök változása, főbb szervezeti és személyi változások, a fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 3/2020. (II. 28.) MvM utasítás hatályba lépése és alkalmazása	41
11.2. A 2020. évben előre nem tervezett többletfeladatok ellátása	42
11.3. A szakmai irányítókkal történő kapcsolattartás	43
11.4. A kormányhivatalt érintő külső ellenőrzések tapasztalatai	43
11.5. Európai uniós projektek lebonyolításának általános tapasztalatai.....	44
11.6. A 2020. évi infrastrukturális fejlesztések bemutatása	45
11.7. A kormányhivatal gazdálkodási, költségvetési helyzetének rövid bemutatása	45
11.8. A kormányhivatal által alkalmazott jó gyakorlatok	45
11.9. Egyéb lényeges feladat végrehajtása, egyéb lényegesnek tartott körülmény ismertetése	46
12. A kormányhivatal humánerőforrásának helyzete	47
12.1. A szakmai feladatellátás érdekében tett humánpolitikai intézkedések.....	47
12.2. A kormányhivatalok személyi állományának képzése, továbbképzése	50

Táblázatok: 8 db

1. Vezetői összefoglaló

A fővárosi és megyei kormányhivatalok létrehozásával, a járási hivatali rendszer újbóli felállításával, valamint a kormányablakok kialakításával 2010-2020 között a legnagyobb közigazgatási reform zajlott Magyarországon. A folyamatosan megvalósuló korszerűsítés és a bürokráciacsökkentés eredményeként a Békés Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: Kormányhivatal) által végzett közigazgatási tevékenység válaszkészsége magas szintű, ennek köszönhetően hatékonyan, gyorsan tud reagálni a feladatokra, kihívásokra.

A Kormányhivatal a korábbi években hangsúlyossá váló társadalomszervező szerepét erősítve 2020. évben tovább szilárdította együttműködését a különböző szakterületeken működő szakembereket képviselő köztestületekkel, civil szervezetekkel, amelynek keretében együttműködési megállapodásokat kötött a kapcsolódási pontok mentén kialakított közös célok megvalósítására. A konstruktív szakmai munka a járványhelyzet ellenére sem állt meg az együttműködő kamarákkal, felsőoktatási intézményekkel. 2020 szeptemberében a Békés Megyei Ügyvédi Kamarával tovább bővítette partnereit a Kormányhivatal, ezáltal is erősítve azt a határozott irányt, hogy az ügyfelek részéről felmerülő valós problémákra reagáló, társadalmi alapokon nyugvó közigazgatási hatóságként tudja ellátni feladatait.

A Kormányhivatal működését, hatékonyságának növelését, a hivatali ügymenet optimalizálását az elmúlt 4 év során létrehozott munkacsoportok segítik, amelyek tevékenysége szinte a teljes hivatali szakmai és funkcionális feladatellátást felöleli. A közjó és a megye lakosságának szolgálata érdekében a Kormányhivatal 2019. július 9-én megalakult Tudományos Tanácsa 2020. évben is tovább folytatta munkáját. Az év elején két alkalommal (2020. január 16-án, majd 2020. február 20-án) egyeztető ülés került összehívásra, melyeken a tanács elfogadta beszámolóját és az albizottságok munkaterveit.

A 2020. március 1. napjával megvalósult hatásköri és szervezeti változással megtörtént a járási hivatali rendszer egységesítése, az építésügyi, valamint a földhivatali feladatellátás strukturális átalakítása, mely zökkenőmentesen lezajlott.

A Kormányhivatal 14 szakterületet érintően vett részt a Miniszterelnökség által 2020. év áprilisában létrehozott deregulációs munkacsoport tevékenységében. A deregulációs munka eredményeképpen a Kormányhivatal 2020. év nyarán összesen 82 db módosító javaslatot terjesztett fel, a bürokratikus terhek csökkentése, párhuzamos adatgyűjtések megszüntetése, koherencia-zavarok feloldása, valamint a felesleges jelentéstételi kötelezettségek megszüntetése érdekében. Az ügyfelek számára adminisztratív terheket tartalmazó egyes törvények és kormányrendeletek 2020. év végén kihirdetett módosításában a Kormányhivatal 18 db javaslata valósult meg.

A Kormányhivatal 2020. évre kitűzött céljai lényegesen módosultak az új koronavírus járvány megjelenésével és annak hatásaival. Elsődleges szempont volt a vírushelyzetre és annak változásaira történő folyamatos és gyors reagálás, mindezt az ügyfelek kiszolgálásának, ügyeik intézésének biztosítása mellett.

A 2020. évi veszélyhelyzet, majd az egészségügyi válsághelyzet a gazdálkodást is áthatotta. A 2020. évi elemi költségvetés kiegészítésére március hónapban több mint egymilliárd Ft kiegészítést kapott a Kormányhivatal illetményfejlesztésre és cafetériára, ezzel a személyi

juttatások előirányzattal év végéig a kifizetéseket folyamatosan teljesíteni tudta. A dologi előirányzat már év elején hiányt mutatott, amit tovább súlyosbított a 154,86 mFt elvonás a veszélyhelyzetre tekintettel. Augusztus hónapban a hiány megközelítette a 600 mFt-ot, a lejárt szállítói tartozásállomány 236 mFt volt, amely a szeptembertől jelentkező többletbevételekkel és az év végén rendelkezésre bocsátott támogatásokkal sikeresen kigazdálkodásra került. A 2020. évre tervezett békéscsabai Szabolcs-Szerdahelyi utcai ingatlan beruházásra a költségvetésben biztosított forrás jelentős része (175,4 mFt) a veszélyhelyzetre tekintettel elvonásra került, így a beruházást 2021. évre halasztotta a Kormányhivatal.

A Családvédelmi Akciótervben foglalt feladatok végrehajtása – a járványügyi helyzet ellenére – rendkívül sikeres, az ügyfelek jelentős mértékben éltek a támogatásokkal, kedvezményekkel. A nagyszülői GYED bevezetése, a jelzáloghitelekhez nyújtott támogatások bővítése, és a babaváró támogatás is nagy érdeklődést váltott ki az ügyfelek részéről.

A foglalkoztatási szakterületet érintő új feladatként jelentkezett, hogy a legfeljebb 24 havi munkaidőkeret, illetve elszámolási időszak engedélyezési eljárásában a Békés Megyei Kormányhivatal országos hatáskörű szervként jár el 2020. június 18. napjától.

A munkaügyi és munkavédelmi ellenőrzési feladatellátás tekintetében kiemelt cél a jogkövető munkáltatók versenyhátrányának csökkentésével a gazdaság „fehérítése”, a meglévő munkahelyek megtartásának, illetve új munkahelyek létesítésének elősegítése, a munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések megelőzése, valamint a munkavállalói jogok érvényesítésének és a jogszerű foglalkoztatás megvalósulásának támogatása.

A veszélyhelyzetben alkalmazandó jogrend új helyzet elé állította az önkormányzatokat és ezzel egyidejűleg a törvényességi felügyeleti tevékenységet is. Ez az önkormányzatokkal az elmúlt évek során kialakított konstruktív együttműködés mentén új munkamódszerek kialakítását kívánta meg a Kormányhivataltól.

Az első magyarországi vaddisznó afrikai sertéspestis megbetegedést követően az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi szakterület - a 2019. december 10. napján létrehozott Helyi Járványvédelmi Központ útján - szigorú intézkedéseket hozott annak érdekében, hogy megakadályozza a betegség házi sertésekre való átterjedését.

Kiemelt feladatként jelentkezett az M44 gyorsforgalmi út Kondoros-Békéscsaba közötti szakaszához kapcsolódóan megépült közlekedési létesítmények végleges forgalomba helyezésének eljárása, melyben az engedély 2020. december 7-én kiadásra került. A beruházás az elmúlt évtizedek legjelentősebb mérföldköve, mellyel Békés megye bekapcsolódhat az ország gazdasági vérkeringésébe.

A Sarkadi Járási Hivatal épülete 583 m Ft hazai forrás felhasználásával új épületszárnyal bővült. A megvalósított fejlesztésnek köszönhetően integrált járási hivatal született Sarkadon, megszűnt a hivatal korábbi széttagoltsága, így már egy helyszínen, korszerű épületben intézhetik ügyeiket a betérő állampolgárok, ügyfelek.

A földhivatali és építésügyi szakterületen a megyei illetékesség kialakítása az ügyintézés hatékonyságát növelte, elősegítette a jogalkalmazási gyakorlatának egységesítését és a munkaszervezést.

A 2020. év jelentős részében a szakmai feladatellátást is áthatotta a koronavírus-járvány miatt kihirdetett veszélyhelyzet, és az arra tekintettel bevezetett – hatósági eljárások „természetét” is jelentősen módosító – rendelkezések, amelyek alkalmazására való átállás az évek során kialakított gyors reagálóképességnek köszönhetően csak kisebb – és gyorsan leküzdött – nehézségeket okozott. Értelemszerűen a legnagyobb munkateher a népegészségügyi feladatot ellátó szervezeti egységre hárult, amelynek a megtámogatása más, a járási hivatalhoz tartozó szervezeti egységek kormánytisztviselőivel kezdetben időlegesen, majd állandó jelleggel megtörtént, végül pedig más járási hivatalok kormánytisztviselői is becsatlakoztak a feladatellátásba. A koronavírus elleni hatékony védekezést segítette, hogy a lakosság egészségének és biztonságának megőrzése érdekében szoros, egymás munkáját támogató szakmai együttműködés folyt a védekezésben résztvevő egészségügyi és állami szervezetekkel, a megye rendvédelmi szerveivel, önkormányzataival, szociális intézményeivel.

A koronavírus-járvány megjelenése a hivatal egészét érintő rugalmas és hatékony munkaszervezést, feladatellátást, szemléletváltást és a járvány elleni védekezésben részt vevő társhatóságokkal konstruktív együttműködést követelt meg. Kialakítottuk a humánerőforrás többszörözési képességeinket. Valamennyi szervezeti egység esetében kijelenthető, hogy a koronavírus-járvány kezelése érdekében egy eddig példátlan összefogás és együttműködés valósult meg, legyen szó akár a feladatellátás zavartalanságának biztosításáról, akár az ügyfelek, illetve ügyintézők egészségének, biztonságérzetének megőrzéséről. 2020. év őszén a koronavírus fertőzés és járványügyi megfigyelés a Kormányhivatal és járási hivatalainak több osztályát is érintette. A feladatellátás biztosítása érdekében a szükséges munkáltatói intézkedések, munkaerő átcsoportosítások minden esetben megtörténtek.

A Népegészségügyi Főosztály tekintetében a COVID-19 pandémia által adódó feladatok elsődleges szerepet kapva alapjaiban változtatták meg a 2020. évre tervezett feladatok ellátását. Az alapellátást végző szolgáltatóknál felmérésre kerültek a személyi, a fekvőbeteg-ellátó intézményekben helyszíni ellenőrzés alkalmával mind a személyi, mind a tárgyi feltételek (a fertőző- és intenzív részlegen a lélegeztető gépek, oxigén ellátás, fertőtlenítőszer, védőeszközök, átcsoportosítható betegágyak). Sor került a kirendelhető egészségügyi dolgozók felmérésére, majd a Kiskunhalason létesített Mobil Járványkórház személyi feltételrendszerének biztosítása érdekében a Kormány megbízott döntött a megye fekvőbeteg-ellátó intézményeiből a szükséges kirendelésekről. Megtörtént a lakosság tömeges oltását előkészítendő, az oltópontok kialakításához szükséges feltételrendszer felmérése. Az influenzaszézon ideje alatt a Főosztály tárgyévben is megvalósította a házi orvosok 20 %-ának bevonásával az influenza figyelőszolgálat működtetését, monitorozva a házi orvosok együttműködésével a megbetegedések alakulását és a vírus cirkulálását a lakosság körében.

Kiemelt feladat volt a koronavírus-járványra tekintettel meghirdetett kompenzációs támogatásokhoz kapcsolódó delegált feladatellátás, melyet az Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály sikeresen teljesített.

A tárgyév végére a munkavédelmi hatóság számára tömeges feladatként jelent meg a koronavírus-járványhoz köthető foglalkozási megbetegedések hatósági kivizsgálása, amely a 2020. évben összesen 202 db ügyet jelentett.

A járási hivatalok kiemelt célja volt a kormányzati célkitűzésekhez igazodva a járás foglalkoztatási helyzetének javítása, a családok támogatása, a gyermekek védelme, továbbá az élelmiszerlánc-biztonság és állategészségügy területén a hatékony fellépés az ország területén jelen lévő állatjárványok ellen.

A koronavírus-járvány elleni védekezéshez 12 alkalommal érkezett az Állami Egészségügyi Ellátó Központ (a továbbiakban: ÁEEK) által biztosított védőfelszerelés, melyből 256 háziorvos, 101 fogorvos és 14 központi ügyelet, valamint a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Békés Megyei Kirendeltsége részesült (egyszer használatos maszk, FFP2 típusú védőmaszk, egyszer használatos védőkesztyű, kézfertőtlenítő, felületfertőtlenítő). A köznevelési, oktatási, szakképzési intézmények részére a Kormányhivatal 2020 őszén összesen 51.802 liter fertőtlenítőszerrel, majd ezt követően 1.404 db digitális testhőmérséklet mérőt is eljuttatott. A közép- és emelt szintű írásbeli érettségi vizsgákhoz szükséges védőfelszerelések az ÁEEK-től 2020. április 28. napján átvételre és a fenntartók részére két nap alatt kiosztásra kerültek, a vizsgák sikeresen lezajlottak.

A Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében több támogatási intézkedés történt a koronavírus-járvány munkaerőpiacra gyakorolt hatásának enyhítésére, a megtett intézkedések a megyében eredményesnek bizonyultak. A vállalkozások munkaerő támogatása alapján a munkaadók a benyújtott kérelem alapján vissza nem térítendő támogatást kaphattak, ha állami foglalkoztatási szervnél regisztrált programrésztvevőt, 25 év alatti álláskeresőt vagy alacsony iskolai végzettségű álláskeresőt foglalkoztatnak munkaviszony keretében. Élénkült a munkaerő kereslet és kínálat, a regisztrált álláskeresők száma az év közepétől fokozatosan csökkent, és novemberre kevesebb volt, mint a járvány előtti, márciusban mért arány. A munkáltatók visszajelzése szerint nagy segítség volt számukra a program a tevékenységük és a munkaerő megtartásában. Központi intézkedés keretében 2020-ban két foglalkoztatási program indult: ismét meghirdetésre került a Nyári Diákmunka központi munkaerőpiaci program, a támogatás eredményeként 2.374 diák 282 munkáltatónál szerezhetett szakmai gyakorlatot, munkatapasztalatot, amelyhez a foglalkoztatók 328.608 ezer Ft támogatásban részesültek. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium (a továbbiakban: ITM) 2020. évben ismét meghirdette a „Munkásszállások kialakítása” központi munkaerőpiaci programot munkásszállás építéséhez, vagy munkásszállás céljából igénybe vehető ingatlan felújításához. Békés megyét érintően 3 kérelem érkezett, melyek támogató javaslattal felterjesztésre kerültek, de a foglalkoztatáspolitikáért felelős minisztérium döntése értelmében a kérelmek - forráshiányra hivatkozással - támogatásban nem részesültek.

Számos új vidékfejlesztést célzó támogatási jogcím indult el 2020-ban is a Vidékfejlesztési Programban. Az érdeklődés összességében kiugróan magas volt megyei szinten az állattartó telepek fejlesztése, a kertészet korszerűsítése és a mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése jogcímekben, az összesen beérkezett megyei igény 22 Mrd Ft.

2020. évben a kiemelt beruházások megvalósítása, azok közül is elsősorban az M44-es gyorsforgalmi út építése, továbbá a részarány kiadás során keletkezett osztatlan közös tulajdon megszüntetése kiemelt feladat volt, amely a résztvevő szereplők kiváló szakmai felkészültségének köszönhetően kimagasló eredménnyel valósult meg.

Jelentős változást eredményezett a közigazgatási tevékenységben a jogorvoslati rendszer egyfokúsítása. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a korábbi fellebbezési eljárások számához képest jelentősen lecsökkent a jogorvoslati eljárások száma, az ügyfelek a közigazgatási bíróságokhoz – egyelőre – jóval ritkábban fordulnak. A hatékony és egységes perképviselő ellátására utasítás került kiadásra. A függő hatályú döntés július 1. napjával történő kivezetése egyszerűbbé tette az ügyintézők számára az eljárások lefolytatását, csökkentette az ügyintézés adminisztrációs terheit.

2021. évben továbbra is kiemelt feladat az elmúlt év tapasztalatait felhasználva a koronavírus elleni védekezés, az oltással kapcsolatos feladatok végrehajtása, koordinálása a felállított Oltási Munkacsoporton keresztül. Prioritásként jelenik meg 2021-ben – a gyermekvédelem, valamint az élelmiszerbiztonsággal összefüggő ügyek, mint állandó kiemelt témák mellett – a környezetvédelem, az állatvédelem (együttműködő partnerek bevonásával), valamint a joggyakorlat további egységesítése a belső szervezeti normák felülvizsgálata útján. A Kormányhivatal továbbra is elkötelezett a Békés megyei emberek egészségének, életterének védelme, a megye felzárkóztatása, népességmegtartó erejének növelése iránt.

2. A koronavírus-járvány helyi szintű megjelenése, a lakosságot érintő és a hivatalon belüli hatása, valamint a kezelése érdekében megtett intézkedések bemutatása

A kormányablakok már megnyitásától kezdve kiemelt szerepet töltenek be az ügyfélszolgálatok között, elsősorban szerteágazó feladat- és hatásköreiknek köszönhetően. Ebből következően a veszélyhelyzet 2020. március 11-én történt kihirdetését követően az egyik legelső lépésként történt meg ezen ügyfélszolgálatok felkészítése a speciális munkavégzési körülményekre, az ügyfélszolgálati tevékenység biztonságos működtetése, az ügyfelek és az ügyintézők egészségének megóvása, a megfertőzések minimalizálása érdekében, biztosítva ezzel a biztonságos és folyamatos ügyintézését. Az ügyintézők és az ügyfelek közé plexipajzsokat helyezve, a járványügyi előírásokat (távolságtartás, maszkviselés) betartva, eldobható golyóstollak használatával, kézfertőtlenítők kihelyezésével, igény esetén maszk biztosításával kizárólag előzetes időpontfoglalást követően zajlott tovább az ügyfélkiszolgálás. Az ügyfelek részére a kérelmük benyújtására fertőtleníthető gyűjtőládák kerültek kihelyezésre az ügyfélfogadási helyszíneken. A foglalható időpontok száma maximális mértékűre emelésre került, a teljes ügykörpalettát felölelve. A kormányablakokban a sorszámhúzó gépet csak a kijelölt kormánytisztviselő kezelte, ezzel is csökkentve a fertőzés terjedését. Valamennyi helyiség, különösen azok ajtókilincsei naponta többször tisztításra kerültek. Rendszeresen megtörtént a hivatali helyiségek ózongenerátorral történő fertőtlenítése is. A beérkezett dokumentumok izoláció és fertőtlenítés után kerültek az ügyintézőkhöz. A front office feladatot ellátó ügyintézők részére arcvédő pajzs is rendelkezésre áll, ami a hallássérült ügyfelek részére nyújt segítséget, mert a szájról olvasással számukra jelentős akadály hárul el.

Az ügyfelek felé irányuló központi kommunikáció világos és könnyen elérhető segítséget nyújtott az aktuális intézkedések vonatkozásában, legyen az plakát vagy honlapon megjelenő információ. A változásokról, illetve a kérelmek benyújtásának lehetőségeiről szóló tájékoztatás – a megszokottól eltérő ügymenet miatt – minden lehetséges módon megtörtént

(szórólappal, telefonon, elektronikus úton, interneten, személyesen szóban, kihelyezett plakáttal). A sokoldalú tájékoztatás hatására az ügyfelek megértették és betartották a veszélyhelyzettel együtt járó szabályokat. A Kormány intézkedéseiről rendszeresen aktualizált plakátok kerültek kihelyezésre az ügyfélszolgálati pontokon. Az ügyfelek a vírushelyzet alatt folyamatos tájékoztatást kaptak az elektronikus kapcsolattartás lehetőségéről és annak módjáról.

A hatósági döntések postai úton, a tavaszi veszélyhelyzet időszakában térítvevény nélkül, az őszi időszakban pedig már elektronikus térítvevényvel kerültek továbbításra az ügyfelek felé, ezzel is csökkentve a személyes kontaktusok számát.

Fentiekhez hasonlóan zajlott a járási hivatalok más szervezeti egységeinél, valamint a főosztályoknál is a korlátozott ügyfélfogadás, valamint a járványvédelmi intézkedések biztosítása. Az osztályok ügyfélfogadási rendjei nem módosultak, azonban a mobilizált kormányablak (KAB-busz) és a települési ügysegédek tevékenysége járványvédelmi szempontokra tekintettel időszakosan felfüggesztésre került.

Az ügyfélszolgálati tevékenység biztonságos működtetése érdekében a járási foglalkoztatási osztályokon átmenetileg 2020. év első felében bevezetésre került az elektronikus ügyintézés és kiemelt szerepet kapott az álláskeresőket jelentkezői kötelezettségének telefonos, illetve elektronikus úton történő teljesíthetőségének lehetősége a személyesen megjelenő ügyfélforgalom csökkentése érdekében.

A Népegészségügyi Főosztály HIV/AIDS tanácsadása és szűrése a veszélyhelyzetben is biztosított volt a Kormányhivatalban – a járványügyi megelőző védelmi intézkedések betartása mellett – az érdeklődő lakosok részére. A tanácsadáson történő részvétel a telefonon történt előzetes bejelentkezés ellenére is az anonimitás biztosítása mellett folyt.

Összességében elmondható, hogy a meghozott intézkedések a szakmai feladatok ellátását nem akadályozták, viszont sikeresen hozzájárultak a fertőzés terjedésének meggátolásához.

A koronavírus-járvány elleni védekezés és a kormányhivatali munkatársak egészségének védelme érdekében a kormányablakokban 131 db, az egyéb ügyfélszolgálatokon 220 db plexi védőfal került beszerzésre és telepítésre. Az ügyintézők részére folyamatosan biztosított volt az eldobható és a mosható maszk, a gumikesztyű, a kézfertőtlenítő és a felületfertőtlenítő is. A kormányhivatali dolgozók és az ügyintézésre érkezők részére 2020. évben egyszer használatos maszkból 20.420 db, mosható textil maszkból 7.438 db, FFP2 maszkból 414 db, egyszer használatos kesztyűből 57.800 db, védőoverallból 258 db, valamint kéz- és felületfertőtlenítőtől 1.266 liter került beszerzésre és kiosztásra. A kollégák közötti távolság megnövelésre került a napi munkavégzés során, illetve a közös terek használata ütemezetten történt meg. Ahol ezt az irodák száma engedte, ott lehetőség szerint irodánként csak egy kormánytisztviselő dolgozott.

A Kormányhivatal állományában lévők SARS-CoV-2 és járványügyi megfigyeléssel kapcsolatos adatai napi szinten monitorozásra, összesítésre kerültek 2020. október elejétől. A megbetegedések számos szervezeti egységet érintettek. Az év végéig a Kormányhivatal főosztályainál dolgozók esetében 104 fő került járványügyi megfigyelés alá és 93 esetben igazolódott a SARS-CoV-2 fertőzés, míg a járási hivatalok dolgozói közül 85 fő került járványügyi megfigyelés alá, és további 82 dolgozó rendelkezett pozitív teszteredménnyel. A

fertőzöttek számának alakulása (összesen 175 fő, amely az aktív állomány 12 %-a) a megyei megbetegedések regisztrált adatainak változását követte, tehát a 2020 októberében kezdődő esetszám-növekedést követően a december eleji tetőzés volt tapasztalható. A Kormányhivatal a megelőző évek gyakorlata szerint, a tárgyévben is biztosította dolgozói részére az influenza elleni védőoltás beadásának lehetőségét.

A járvány megjelenése és a veszélyhelyzet kihirdetése a népegészségügyi szakterület hatósági tevékenységét, ellenőrzési feladatait is jelentősen érintette. Szükségessé vált a személyes kontaktussal járó, nem kifejezetten a járványhelyzettel összefüggő ellenőrzési és mintavételi feladatok határozatlan időre történő felfüggesztése. A Nemzeti Népegészségügyi Központnak (a továbbiakban: NNK) az ivóvíz önvizsgálatok átütemezhetőségével, valamint a vizsgált paraméterek számának lehetséges csökkentésével kapcsolatos állásfoglalásáról a szolgáltatók tájékoztatásra kerültek. Az iskolakezdet megelőzően, a köznevelési intézményeket érintően lezajlott fertőtlenítő nagytakarítás közegészségügyi-járványügyi szempontból történt kiemelt ellenőrzésének előkészületeit a Főosztály maradéktalanul elvégezte.

A személyes gondoskodást nyújtó szakosított intézmények közül a legvesélyeztetettebbek, az idősök bentlakásos intézményei vonatkozásában szükségessé vált valamennyi megyei idősotthon soron kívüli ellenőrzése. A Kormányhivatal illetékességi területén lévő 71 db idősök otthona és időskorúak gondozóháza bentlakásos szociális intézmény vizsgálata 2020. május 4. napjáig teljes körűen megtörtént. Az ellenőrzések tervszerűen és soron kívül megvalósultak, amely nagymértékben köszönhető annak is, hogy a veszélyhelyzet kihirdetését követően a Kormányhivatal azonnali intézkedési tervet készített, mely tartalmazta az idősotthonok és a bentlakásos szociális intézmények helyszíni ellenőrzését is.

A kémiai biztonság szakterületén az egyes fertőtlenítőszeresek forgalmazásának jogszerűségével, alkalmazásának általános és biztonságot érintő feltételeivel, továbbá az egyes fertőtlenítési eljárásokkal kapcsolatos állásfoglalás-kérések száma jelentősen megemelkedett.

A Kormányhivatal 2020. november-december hónapban az érintett intézményekkel szoros együttműködésben hajtotta végre a teszteléssel kapcsolatos feladatokat. Az egészségügyi, valamint a szociális intézmények folyamatos adatszolgáltatás, egyeztetés, szoros kormányhivatali koordináció és logisztika mellett maguk végezték el a dolgozók tesztelését. A nevelési, oktatási intézményekben dolgozók tesztelése kormányhivatali teamekkel (összesen 26 team, 104 fő) valósult meg, melyekben 4 egyetemről összesen 52 egészségügyi tudományi képzésben résztvevő - kirendelt - hallgató működött közre példátlan hivatástudattal. 2020. november 23-tól december 12-ig a pedagógusokat, szociális intézményeket, egészségügyi dolgozókat érintően összesen 18.864 mintavételre került sor, melyből 754 eredmény lett pozitív, amely a fenti időszakban levett minták 4 %-a.

2020. decemberében a Kormányhivatal teljes állományának önkéntes tesztelésére is sor került. A teljes állományra nézve (1.560 fő) 1.291 db mintavétel történt, amely 83 %-a teljes kollektívának. A minták mindössze 1 %-a mutatott pozitív eredményt (18 db).

A 2021. január 2-3-ai téli szünetet követő ismételt pedagógus tesztelés megszervezését a Kormányhivatal 2020. év végén elvégezte, mely során a tesztelési feladatok végrehajtására újabb 14 hallgató esetében hozott a Kormány megbízott kirendelő határozatot.

A Békés Megyei Központi Kórházba és az Orosházi Kórházba a járványügyi feladatellátás támogatása érdekében 4 egyetemről további 50 hallgató kirendelésére is sor került.

A Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a veszélyhelyzet idején a munkavállalók átmeneti gazdasági nehézség miatt veszélyeztetett munkahelye megőrzésének érdekében biztosított segítséget a csökkentett munkaidős foglalkoztatás támogatása. Békés megyében 402 db kérelem érkezett, melyből 363 került támogatásra, összesen 5.559 fő vonatkozásában, 850.923.900 Ft elkötelezettséggel. A munkavállalók részére 2020. november 2-ig 653.734,1 ezer Ft került kifizetésre.

A kutató-fejlesztő tevékenységet végző munkavállalók foglalkoztatásának támogatásáról szóló kormányrendelet szerinti bértámogatás Békés megyében 7 munkaadó számára jelentett segítséget, összesen 89 fő kutató-fejlesztő munkakörben foglalkoztatott munkavállaló vonatkozásában került megállapításra 56.438.370 Ft összegben.

A járvány miatt bekövetkezett átmeneti gazdasági nehézség áthidalását szolgáló segítségnyújtás az ágazati bértámogatás, amelynek célja a vendéglátás, turizmus, szabadidős tevékenység és a személyszállítás területén a veszélyeztetett munkahelyek megóvása. A támogatás keretében a foglalkoztatottak négyhavi (2020. november – december és 2021. január – február) bruttó munkabérének 50 %-os mértékű átvállalása történik. Békés megyében 2020. december 31. napjáig 405 támogatás iránti kérelem érkezett, amelyből 372 igény részesült támogatásban, ezzel 2.390 munkavállaló munkahelyének megőrzését segítette elő a Kormányhivatal.

A veszélyhelyzet ideje alatt hatályba lépett speciális jogszabályi rendelkezések hatékony intézkedéseknek bizonyultak a személyes megjelenést igénylő ügyek drasztikus csökkentése tekintetében. A kormányablakok vonatkozásában az okmányok érvényességi idejét érintő kormányrendeletek hordozták a legfőbb intézkedést. Természetesen az előre időpontot foglalt ügyfelek részére biztosította a hivatal az ügyintézés ezekben az esetekben is, hiszen egyes élethelyzetek megkövetelték az érvényes okmányt, legyen szó akár egészségügyi dolgozóról, akár hivatásos nemzetközi járművezetőről. A rendkívüli helyzet azonban az ügyfelek ügyintézési szokásait is átformálta, megszokottá vált az időpontfoglalás, egyre népszerűbb az elektronikus ügyintézés és az e-papír szolgáltatás.

Gyámügyi és gyermekvédelmi területen is maximálisan érvényesültek a személyes kontaktusok csökkentését célzó intézkedések, így a személyes meghallgatások és tárgyalások tartása helyett az ügyfelek nyilatkozatát írásban történt, a döntések a tárgyalások tartásának mellőzésével kerültek meghozatalra. A szociális területen a speciális rendelkezések szerint az egyes szociális ellátások jogosultsági időtartamai meghosszabbításra kerültek, a pénzügyi szociális ellátásoknak a veszélyhelyzet idejére eső rendszeres felülvizsgálata halasztásra került. A veszélyhelyzeti rendelkezések alapján a hatósági eljárásokban is csökkenteni vagy szüneteltetni kellett olyan tényállástisztázó eljárási cselekmények alkalmazását, mint a tárgyalás vagy személyes idézés, így kiemelt feladat volt a szakági hatósági eljárásrendek alakítása és a tényállás-tisztázási folyamatok rekonstrukciója.

A krízishelyzetbe került családok esetében a gyermekek ideiglenes hatályú elhelyezése és nevelésbe vétele a vírushelyzetre tekintet nélkül adott esetekben megtörtént. A nevelési és oktatási intézmények, az önkormányzatok, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálatok

értesítésre kerültek arról, hogy azon családok és gyermekek esetében, akik a vírushelyzet miatt kikerültek a jelzőrendszer látóköréből és ezáltal veszélyeztetettségük észrevétlen maradt, szükséges, hogy a hagyományos eszközökön túllépve más módon vigyázzanak a gyermekekre.

Jelentős változást eredményezett az ellenőrzött bejelentés hatályba lépése a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készületségről szóló 2020. évi LVIII. törvény által. A törvény szabályai alapján az engedélyezési eljárások helyett az ügyfeleknek lehetőségük nyílt ellenőrzött bejelentést tenni. A bejelentések 50 %-át kellett engedélyezésre utalni, a másik 50 % viszont hatályosulhatott.

Tekintettel arra, hogy a koronavírus-járvány okozta veszélyhelyzet megnehezítette a Vidékfejlesztési Programban pályázott projektek végrehajtását és sok esetben a támogatási szerződésben vállalt kötelezettségek nem voltak teljesíthetőek, az Agrárminisztérium a projektek megvalósításának segítése érdekében komplex intézkedéscsomagot dolgozott ki. Ebben átmeneti könnyített szabályozást vezetett be a határidők, az indikátorok és a pénzügyi elszámolások teljesítésében, és ezzel összhangban kezelte a támogatói okiratok módosítását és az ügyintézés menetét.

A 2020. március 11. napján kihirdetett veszélyhelyzetet követően hatályba lépő rendelkezések, kiemelten a Magyarországra belépő személyek járványügyi megfigyelésével összefüggő feladatai közvetlenül érintették a népegészségügy szakterületét. A Kormányhivatal a járványügyi megfigyelésre, majd a járványügyi elkülönítésre kötelezett személyek nyilvántartásának vezetését saját fejlesztésű informatikai rendszer útján látta el.

A gyermekgondozási díj, a gyermekgondozási támogatások, a GYES, GYET vagy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásai, a fogyatékosági támogatás tovább folyósítása a veszélyhelyzet ideje alatt megtörtént, az egészségi állapottól, fogyatékoságtól függő ellátások tekintetében a felülvizsgálatok felfüggesztésre kerültek.

A veszélyhelyzetre tekintettel felfüggesztett képzésekkel összefüggő hatósági szerződések, együttműködési megállapodások, képzési és felnőttképzési szerződések, valamint a kormányhivatalok által közzétett képzési irányok és jegyzékek a veszélyhelyzet időtartamával meghosszabbodtak.

A vállalkozóvá válást elősegítő támogatásban részesülő személlyel, vagy a munkahelyteremtő támogatásban részesülő munkaadóval megkötött hatósági szerződés hatálya a támogatott kötelezettségei tekintetében a veszélyhelyzet időtartamával meghosszabbodott, ha a támogatott a hatósági szerződésben foglalt kötelezettségének a veszélyhelyzet időtartama alatt nem tett eleget.

A kijárási korlátozásokkal összefüggésben hétvégére meghozható önkormányzati intézkedések településenkénti szabályozásáról, a piacok nyitva tartásának és 65. életévüket betöltött személyek általi látogathatóságával a 10.000 főnél nagyobb lakosságszámú településen közterületi maszkhasználat szabályaival kapcsolatban, továbbá a helyiadó-rendeletek módosításával kapcsolatban megalkotott önkormányzati rendeleteket kihirdetésüket követően haladéktalanul vizsgálat alá vonta a Törvényességi Osztály, a felhatalmazó jogszabályok előírásaival összhangban. Ugyancsak a törvényességi felügyeleti ellenőrzés részét képezte az önkormányzat által fenntartott és a helyi önkormányzat többségi

tulajdoni részesedésével működő gazdálkodó szervezetek által nyújtott szolgáltatásért, tevékenységéért megállapított díjak emelésével kapcsolatban megalkotott önkormányzati rendeletek vizsgálata.

A Növény- és Talajvédelmi Osztályon az egyik jelentős veszélyhelyzet alatti speciális jogszabályi rendelkezés a növényvédő szer vásárlási- és felhasználási engedélyek érvényességét érintette, amelyről az osztály az érdeklődő jogosultakat tájékoztatta.

A fogyasztóvédelmi és piacfelügyeleti szakterületen a veszélyhelyzettel összefüggésben előre nem tervezett témavizsgálatok elvégzése vált szükségessé. Az ITM elrendelte "A koronavírussal kapcsolatos kereskedelmi helyzettel összefüggő fogyasztóvédelmi ellenőrzés" témavizsgálat lefolytatását, valamint a "PCR teszt hatósági ár ellenőrzését szolgáló vizsgálat"-át.

A járványügyi helyzettel kapcsolatos feladatok hatékony ellátásának biztosítására a veszélyhelyzet ideje alatt a Kormányhivatal Operatív Törzs felállításáról döntött, mely kormány megbízotti irányítással és a főigazgató vezetésével munkacsoportokon keresztül (Járványügyi Munkacsoport, Védelmi Bizottsági Ügyeleti Munkacsoport, Ellenőrzési Munkacsoport, Jogi és Szociális Munkacsoport, Logisztikai és Ellátási Munkacsoport, Felügyeleti és Kommunikációs Munkacsoport) látta el a napi szinten szükséges feladatok végrehajtását. Egyes munkacsoportokba a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság és az Országos Mentőszolgálat megyei szervezete is delegált tagokat. A koronavírus-járvány elleni védekezésbe a munkacsoportok által a Kormányhivatal szinte valamennyi szakterülete bekapcsolódott, összehangolt munkájuknak és kiváló kommunikációjuknak köszönhetően az ügymenetek hatékonyan és gyorsan kerültek kialakításra. A Megyei Védelmi Bizottságon keresztül a megye egészét érintő, a társhatóságok együttműködését igénylő feladatok koordinációja valósulhatott meg. A jogszabály által meghatározott pontok mentén szoros szakmai együttműködés jött létre a Békés Megyei Rendőr-főkapitánysággal, mely a beutazás kapcsán, továbbá a járványügyi intézkedés alapján meghozott döntések betartásának ellenőrzését megyei szinten irányította. Az állampolgárok részére elrendelt karantén rendőrség általi hatékony ellenőrzéshez a Kormányhivatal folyamatos támogatást nyújtott aszerint, hogy a hatóságok hetente többször elvégezték nyilvántartásaik adatainak egyeztetését. A kialakult járványügyi helyzet pozitív hozadéka a Kormányhivatal és a megye társadalmi szereplői közötti példaértékű összefogás, amelynek eredményeként Békés megyében a járvány kezelése a különböző szakterületekről érkezők együttműködése révén valósulhatott meg, amely nagymértékben hozzájárult az elrendelt járványügyi intézkedések szigorú betartásához.

A Békés Megyei Védelmi Bizottság 2020. évben szűkített körben 6 alkalommal tartott rendkívüli ülést a koronavírus okozta járvány miatt jelentkező megyei szintű feladatok koordinálására.

A Kormányhivatal népegészségügyi feladatkörben eljáró járási hivatalai az akkreditált laboratóriumok által elvégzett vizsgálat során igazolt SARS-COV2 pozitív eredménnyel rendelkező személyekről az OSZIR járványügyi szakrendszerbe érkező vizsgálati eredmények útján szereztek tudomást. Az eredmények alapján szükséges járványügyi vizsgálat és a kontaktkutatás érdekében a személlyel telefonos úton történt meg a kapcsolatfelvétel. A

járványügyi döntések meghozatalára a vonatkozó jogszabályok, a szakmai irányító iránymutatásai, és a Népegészségügyi Főosztály által előkészített, aktualizált eljárásrend szerinti, egységes iratminták alkalmazásával került sor.

A járási hivatalok a járványügyi elkülönítés elrendelésével és megszüntetésével kapcsolatosan 2020. évben összesen 10.500 db határozatot hoztak (járványügyi elkülönítést elrendelő döntés 5.534 esetben, járványügyi elkülönítést megszüntető döntés 4.966 esetben született). A beutazással összefüggően elrendelt, továbbá a fertőzött személyekkel kontaktusba került személyek számára a járvány kezdetén 14 napos, majd 10 napos járványügyi megfigyeléssel, illetve az alól történő felmentéssel kapcsolatosan kiadott határozatok száma 14.840 db. A szociális intézményeket érintő koronavírus-fertőzés okán, járványügyi zárlat elrendeléséről 18 esetben döntött a járványügyi hatóság. A járványügyi intézkedést követően meghozott hatósági határozatok száma összesen 25.358 db. A határozatok rögzítésére egységes nyilvántartási rendszer került létrehozásra, mellyel az érintett szakterületek részére az adatok azonnal, naprakészen hozzáférhetővé váltak. A védekezéssel összefüggő járványügyi feladatellátás megvalósítása rendkívül megfeszített munkát követelt, ugyanakkor általánosságban elmondható, hogy a határozatok meghozatala – a megbetegedések nagyfokú emelkedése időszakában is – naprakészen folyt a személyi állomány átcsoportosításának, valamint a tárgyi feltételek biztosításának köszönhetően. A járványügyi feladatokban a társhatóságokkal, így az alapellátásban részt vevő háziorvosokkal, fekvőbeteg-ellátó intézményekkel, szociális intézményekkel, rendőrséggel történő együttműködés konstruktívan zajlott.

A veszélyhelyzet ideje alatt lejárt okmányok meghosszabbítása jelentős ügyfélforgalmi visszaesést okozott, ami így javította a járványügyi intézkedések hatásosságát, mert csökkentette az ügyfelekkel való személyes találkozások számát. A veszélyhelyzet ideje alatt lejáró okmányok érvényességi idejének meghosszabbítását a tapasztalatok szerint kedvezően fogadták az ügyfelek. A tavaszi veszélyhelyzet megszüntetését követően nagy számban érkeztek ügyfelek okmányaik rendezésére, tekintettel egy következő veszélyhelyzet lehetséges jövőbeni beálltára, a június-augusztusi időszak kiemelt leterheltséget jelentett a kormányablak osztályokon.

A Kormány megbízotti Kabinet kiemelt feladatai között szerepelt a pandémia miatt a megyei lakosság írott és digitális felületen történő rendszeres és hiteles tájékoztatása. Ennek érdekében a Kabinet a Kormánynak, az Országos Operatív Törzsnek a döntéseiről, és a Kormányinfón elhangzott legfontosabb kormányzati információknak, aktualitásoknak a helyi sajtóban történő megjelentetése érdekében folytatott sajtótevékenységet. Mindezekon felül a Miniszterelnökség részére a rendszeres és soron kívüli adatszolgáltatások megküldéséről minden esetben határidőben gondoskodott a Kabinet.

3. Az intézményi munkatervben foglaltak megvalósulása

A Kormányhivatal intézményi munkaterve a kormányzati stratégiai irányításról szóló 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet rendelkezései, valamint a Miniszterelnökség területi közigazgatásért felelős államtitkára által kiadott módszertani útmutató iránymutatásai alapján készült rövid távú stratégiai tervdokumentum. A 2020. évre vonatkozó munkaterv fontos

elemét képezi a Kormányhivatal társadalmi szerepvállalásának további erősítése, a köztisztviselőkkel, egyesületekkel és felsőoktatási intézményekkel folytatott együttműködés szélesítése útján, a kiemelt jelentőségű beruházások hatékony koordinációja, a folyamatos szakmai ismeretmegosztás, valamint a hatósági feladatok következetes végrehajtása.

Az egyes szervezeti egységek tekintetében az intézményi munkatervekben foglaltak az alábbiak szerint valósultak meg.

A Kormány megbízotti Kabinet 2020. évre vonatkozó stratégiai feladatai között szerepelt a Kormányhivatal társadalomszervező feladatkörének további építése, valamint a már megkötött megállapodásokhoz kapcsolódó cselekvési tervekben rögzített programok megvalósítása, az elmúlt években létrehozott munkacsoportok tevékenységeinek folytatása.

A Belső Ellenőrzési Osztály 2020. évi módosított ellenőrzési tervében 4 ellenőrzés szerepelt, ezen kívül 3 soron kívüli ellenőrzés került lefolytatásra. A végrehajtott ellenőrzések közül – típusát tekintve – 1 db rendszerellenőrzés, amely a saját fejlesztésű, funkcionális működést támogató ügyviteli szoftverek működésére fókuszált, 1 db teljesítmény ellenőrzés, 4 db szabályszerűségi ellenőrzés, valamint 1 db pénzügyi ellenőrzés volt.

Az Állami Főépítészeti Iroda (a továbbiakban: Iroda) 2020. évben is kiemelt figyelmet fordított az önkormányzatok munkájának segítésére, az önkormányzati főépítészek szakmai irányítására, az egységes szakmai szempontok kialakítására. Az Iroda 2020. évi feladatai közül kiemelendő 29 db településrendezési terv és 19 db településképi rendelet véleményezése, továbbá a Békés megyei területrendezési terv elfogadását megelőző véleményezési folyamatban való részvétel.

Az Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály a Magyar Államkincstár által kiadott feladatokat határidőre teljesítette, eredményesen hozzájárulva a támogatások kifizetésének megyei szintű maximalizálásához. A sikeres támogatáslehívás alapelemeként, a Főosztály rendszeresen tematikus szakmai fórumokat tartott, valamint együttműködött az agrárszakmai szervezetekkel.

A 2020. évben a Földhivatali Főosztály kiemelt feladatként látta el a részarány földkiadás során keletkezett osztatlan közös tulajdon megszüntetésével kapcsolatos teendőket, a Nemzeti Eszközkezelő Programban részt vevő természetes személyek tulajdonjogának bejegyzését, közhiteles nyilvántartások és az ingatlan-nyilvántartás adatainak harmonizálását, Nemzeti Földügyi Központ jogutódlás átvezetését, valamint az M44-es gyorsforgalmi út beruházással kapcsolatos földvédelmi feladatokat.

A Népegészségügyi Főosztály részére az NNK által meghatározott, kiemelt munkatervi feladatok egy része az NNK részéről átütemezésre került, a kihirdetett veszélyhelyzetre tekintettel. Az intézményi munkatervben szereplő „mindennapi élet színterein folyó egészségfejlesztési tevékenységek támogatása (Közös Érték az Egészség Program)” 2020. évre tervezett eseményei a járványügyi szabályokra tekintettel a tárgyévben nem kerültek megszervezésre, azonban a program 2021-ben folytatódik. Az intézményi munkaterv 10. pontjában szereplő „Nemzetközi Oltópont működtetése” a veszélyhelyzet elrendelése óta szünetel.

A Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály szakterületein az ellátások megállapítására irányuló kérelmek jogszerű elbírálása, az ellátások folyósítása a törvényes határidőn belül megtörtént. Az egészségbiztosítási, nyugdíjbiztosítási, továbbá a családtámogatási, lakástámogatási és a rehabilitációs igazgatási, orvosszakértői feladatok intézése ügyfélcentrikus és eredményes volt.

A Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályt érintően az érettségi vizsga szervezése, a felügyeleti jogkörgyakorlás, perképviselés, jogi segítségnyújtás, áldozatsegítés, a szolgáltatói hatósági nyilvántartással és hatósági ellenőrzéssel kapcsolatos, valamint a hivatásos gondnokok éves továbbképzése vonatkozásában a kitűzött célok, a jogszerű feladatellátás maradéktalanul megvalósult.

A Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztály tisztviselői által a Főosztály részére meghatározott 9 munkatervi feladat határidőben, a szakmai célértékek elérésével, valamint a nevesített jogszabályi rendelkezések betartásával, magas színvonalon került megvalósításra.

A Hatósági Főosztály Törvényességi és Hatósági Felügyeleti Osztályai az intézményi munkatervben meghatározott feladataikat teljesítették, azokat folyamatosan ellátták, egyik feladat végrehajtása sem maradt el.

Az Agrárügyi Főosztály a 2020. évi intézményi munkaterv szerinti mezőgazdasági igazgatási, földművelésügyi igazgatási, halászati, valamint vadászati hatósági feladatainak jogszerű ellátása negatív ügyfél visszacsatolás nélkül teljesült. A 2020. évben növénytermesztési hatósági jogkörben kérelemre és hivatalból indult ügyek az ügyfelek melegegedésével zárultak a határidők betartásával és a szakmai színvonal biztosításával. A biológiai és technológiai kísérletek elmaradtak, mert a rendelkezésre álló labor GEP (Good Experimental Practice, Helyes Kísérleti Gyakorlat) minősítése jelenleg nem hatályos.

Az Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Főosztályt érintő intézményi munkatervben szereplő feladatokat teljes körűen elvégezte a szakterület. 2020. évben is kiemelt feladatának tekintette a Főosztály az Élelmiszerlánc-biztonsági Stratégiai célok megvalósítását, a biztonságos élelmiszerlánc termékek előállítását és forgalmazását érdekében végrehajtott szakszerű hatósági ellenőrzések lefolytatását. A nagy gazdasági kárt okozó fertőző állatbetegségek megelőzése, kezelése érdekében végzett hatósági feladatok ellátása, valamint a nemzeti mentesítési-gyérítési programok esetében mindenkor jog- és szakszerűen járt el a nemzetgazdasági érdekek szem előtt tartásával.

Az Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály 2020. évre vonatkozó legfontosabb célkitűzése a szakterület hatósági jogalkalmazási gyakorlatának egységesítése volt, melyet iratmintákkal és ügymenet leírásokkal valósított meg. A 2020. évben is folyamatos volt a szakmai kamarákkal való kapcsolattartás, valamint a nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházások koordinációja.

A Közlekedési, Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály a 2020. évi intézményi munkatervben szereplő feladatait az alábbiak kivételével határidőben, a nevesített jogszabályi rendelkezések betartásával teljesítette. A Közlekedési Osztály vonatkozásában 1200 jármű komplex közúti ellenőrzése, a Fogyasztóvédelmi Osztályt érintően pedig egy témavizsgálat (húsvéti árvizsgálat) csak részben teljesült, elmaradt továbbá az év utolsó két

hónapjára tervezett ellenőrzések közül 8 egyéb fogyasztóvédelmi ellenőrzés is a koronavírus-járvány miatti fokozott biztonsági intézkedésekre tekintettel. A fentiekén túl a Fogyasztóvédelmi Osztályt érintően egy Ellenőrzési és Vizsgálati Programban megtalálható témavizsgálatot az ITM nem rendelt el (utazási irodák ellenőrzése).

A Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály 2020. évben összesen 128 helyszíni ellenőrzést folytatott le a környezethasználati engedéllyel üzemelőkkel, hulladékgazdálkodással, levegőtisztaság-védelemmel, természet-védelemmel, zaj és rezgés elleni védelemmel, illetve közérdekű bejelentések kivizsgálásával kapcsolatosan.

A Pénzügyi és Gazdálkodási Főosztály 2020. évben is eleget tett a költségvetés készítési és beszámolási kötelezettségének, továbbá teljesítette az adóbevallási és befizetési kötelezettségeket. A kormányhivatali használatban álló ingatlanok működtetése, üzemeltetése, a vagyongazdálkodás körében a beruházások lebonyolítása mindvégig biztosított volt. A szociális és gyámügyi, valamint az aktív korúak ellátásai a jogszabályi feltételeknek megfelelően határidőben kiutalásra kerültek. A Főosztály folyamatosan ellátta az informatikai eszközpark karbantartását, szükség szerinti javítását, cseréjét, a hálózati infrastruktúra továbbfejlesztését és az informatikai biztonsággal összefüggő feladatokat.

A Jogi, Humánpolitikai és Koordinációs Főosztály munkatervi feladatai körében kiemelendő a szabálysértési feladatok hatáskör átadásához, illetőleg az építésügyi igazgatási feladatok jegyzői hatáskörből történő átvételéhez kapcsolódó koordinációs és humánpolitikai tevékenység. A munkatervi feladatokon túl, 2020. évben kiemelt feladatot jelentett a bürokráciacsökkentéssel összefüggő jogszabály-módosítási javaslatok koordinációja, valamint az egészségügyi és az egészségügyben dolgozók, a nevelési, oktatási intézményekben nevelési, oktatási tevékenységet végző dolgozók, a szociális intézményekben dolgozók, valamint a bölcsődei ellátásban dolgozók SARS-CoV-2 koronavírus szűrésével kapcsolatos szervezési feladatok ellátása.

A Kormányhivatal kilenc járási hivatala a 2020. évi munkatervben foglalt feladatait a veszélyhelyzeti keretek között is maradéktalanul, jogszerűen, költséghatékonyan és ügyfélközpontú gondolkodásmóddal teljesítette. Az egyes osztályok magas szakmai színvonalú, határidőben meghozott döntésekkel biztosították a jogalkalmazási tevékenységet és ezzel párhuzamosan törekedtek az ügyfelek várakozási idejének csökkentésére. A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyeket érintő hatósági eljárások lefolytatása határidőben, jogszerűen zajlott. A különböző uniós projekteknél meghatározott célszámok – melyek egy része az év során átütemezésre került – hiánytalanul teljesültek, illetve megvalósultak.

Mindent egybevetve a Kormányhivatal szervezeti egységei a 2020. évre meghatározott munkatervi feladatoknak a felmerülő nehézségek ellenére maradéktalanul eleget tettek, a kitűzött célokon túlmenően keletkezett feladatokat pedig a kapacitások átszervezésével valósították meg.

4. A nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházások megvalósítását segítő államigazgatási feladatok végrehajtásának helyzete

A Kormányhivatal 2020. évben is fokozott figyelmet fordított a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánított, illetve a térség fejlődése szempontjából jelentős beruházásokkal összefüggő hatósági feladatainak ellátására. A megyében összesen 31 db jogszabály hatálya alá tartozó nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházás volt folyamatban 2020. évben (ebből 13 db kormány megbízotti koordinációra kijelölt), melyek közül a megye gazdaságát és fejlődését leginkább meghatározó beruházások (a teljesség igénye nélkül) az alábbiakban kerülnek ismertetésre.

A geszti Tisza-kastély átfogó, állagmegóvó felújítási feladatainak megvalósítása kapcsán 2020. január 13. napján Lakossági fórum keretében Lázár János kormánybiztos ismertette a kastély felújításával és hasznosításával kapcsolatos terveket. A nemzetgazdasági szempontból kiemelt ügyé nyilvánított Tisza-kastély átfogó, állagmegóvó felújítási feladatainak megvalósításával összefüggő közigazgatási ügyekkel ezen belül a beruházással érintett önkormányzati és magántulajdonú ingatlanok kisajátításával – kapcsolatosan videokonferencia került megtartásra 2020. szeptember 30. napján. A Kormányhivatal 2020. december 2. napján a geszti 167 hrsz.-ú ingatlan teljes területét a Magyar Állam javára kisajátította.

A Modern Városok Program keretében a Békéscsabán megvalósuló egyes sportcélú beruházásokat érintően az „Új városi multifunkciós sportcsarnok” építéséhez, a Kormányhivatal részéről az építési engedély kiadása 2020. december 9. napján megtörtént. Mind a Sportcsarnok, mind pedig a „Sportok Háza építése, valamint Röplabda Akadémia építéséhez kapcsolódóan sportszálláshelyek létesítése” projekt műszaki átadás-átvételi eljárása 2020. november 4. napján sikeresen lezárult.

A Wenckheim kerékpárúttal összefüggésben a magasépítési, kertépítési és az attrakciós elemek kivitelezésének második közbeszerzési eljárása – szerződéskötéssel - sikeresen lezárult, a munkaterület a kivitelező részére átadásra került. A turisztikai információs táblák kiviteli tervei elkészültek, amelyek elkészítésére vonatkozóan a kivitelező kiválasztására közbeszerzési eljárás keretében kerül sor.

A Nemzeti Kastélyprogram részét képező szabadkígyósi Wenckheim-kastély és park rekonstrukciója és turisztikai célú fejlesztésével összefüggő beruházás kivitelezése folyamatban van. A beruházó rendelkezik a szükséges engedélyekkel, a beruházás készületési szintje a Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Kft. tájékoztatása szerint 76 %-os.

A gyulai Airbus-gyár beruházással kapcsolatosan a beruházási terület értékesítésre került, a telekalakításhoz szükséges engedélyt a Kormányhivatal megadta. Az Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály (a továbbiakban: Főosztály) szervezésében szakmai egyeztetésre is sor került, melynek keretében a beruházó ismertette a beruházás részleteit, továbbá megbeszélésre kerültek az építési engedélyezési eljáráshoz szükséges előzetes hatósági eljárásokhoz, a régészeti dokumentációhoz, a tervezéshez, valamint az építési engedély kérelem benyújtáshoz szükséges részletek. A beruházáshoz kapcsolódóan 2020. évben további két építési engedélyt adott ki a Kormányhivatal raktár, iroda rendeltetésű csarnok, valamint kiegészítő épületeik kivitelezésére.

Az M44 gyorsforgalmi út Kecskemét és Békéscsaba 99+910 – 117+530 km sz. közötti szakasza és kapcsolódó közlekedési létesítményeinek végleges forgalomba helyezésére vonatkozóan kiadott engedély 2020. december 9. napján véglegessé vált, mely nélkülözhetetlen mérföldkő a megye gazdasági fejlődése, és népességmegtartó erejének növelése tekintetében.

A Kormányhivatal – a kapcsolattartók és kormány megbízotti meghatalmazottak útján - folyamatosan nyomon követte a kiemelt jelentőségű ügyekhez kapcsolódó beruházásokat. A beruházók és kivitelezők kapcsolattartók és az építésügyi szakterületen kijelölt kollégák között rendszeres a kommunikáció, a központilag elrendelt adatszolgáltatások mellett a szakterület havi szinten részletes jelentést készít a Kormány megbízott számára, mely garantálja, a beruházásokhoz kapcsolódó hatósági engedélyezési és egyéb eljárások összehangolt lefolytatását. 2020. évben 2 esetben került sor szakmai egyeztetésre, 2020. augusztus 5. napján „ipari park területének bővítése és fejlesztése Gyulán”, valamint 2020. szeptember 24. napján a Modern Városok Program keretében a „Békéscsaba új városi multifunkcionális sportcsarnok” ügyében.

A Kormányhivatal által nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházások vonatkozásában 2020. évben 5 db építési engedélyezési, 1 db építési engedély módosítására vonatkozó, 8 db használatbavételi engedélyezési és 2 db jogutódlásra vonatkozó bejelentési eljárás lefolytatására került sor, melyből 2 esetben - kérelem visszavonása okán - az eljárás megszüntetése vált szükségessé. Az ügyintézési határidők betartásra kerültek.

A kiemelt jelentőségű beruházások kapcsán olyan mértékű, a beruházást akadályozó tényező nem merült fel, amely a koordinációs feladatok ellátásával összefüggésben intézkedést igényelt volna.

A kiemelt beruházások megvalósulását akadályozó tényező 2020. évben nem merült fel, erre tekintettel intézkedések megtételére nem volt szükséges.

A beruházásokról a havi jelentések és a negyedéves beszámolók továbbra is zökkenőmentesen elkészítésre és megküldésre kerülnek. Az új elektronikus felületen jelenleg valamennyi jelentés aktualizálása megtörtént. Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzatának kapcsolattartója havi szinten külön is tájékoztatja a Kormányhivatalt a várost érintő kiemelt beruházásokkal kapcsolatban.

Elindult az ipari park területének bővítése és fejlesztése Gyulán az „AIRBUS” beruházás megvalósításával, amely számos hatósági egyeztetést generált. Az eljárások résztvevőivel történő gyors és hatékony információáramlás megvalósítása érdekében a Kormányhivatal kiemelkedő szakmai együttműködést alakított ki. A Kormányhivatal rendszeres koordinációs értekezletek megtartásával segíti elő a szakterületek összehangolását, ezáltal a beruházások gördülékeny megvalósítását.

5. Törvényességi felügyeleti tevékenység

5.1. A helyi önkormányzatok törvényes működését befolyásoló tények, körülmények, jellemző jogsértések bemutatása

Békés megyében 75 települési önkormányzat és a megyei önkormányzat működik. A települések közül Békéscsaba megyei jogú város, 21 település város, 8 nagyközség és 45 község jogállású, az elmúlt évben nem kapott városi rangot egyetlen település sem. A képviselő-testületek munkáját 2020-ban 195 bizottság és 5 részönkormányzat segítette. Békés megyében a 75 településen 2020-ban 84 települési és 4 területi – német, roma, román, szlovák – nemzetiségi önkormányzat működött. A Kormányhivatal továbbra is ellátja a Magyarországi Románok Országos Önkormányzatának törvényességi felügyeletét, mivel annak székhelye Gyulán található.

A fenti önkormányzatok működését jelentősen befolyásolta 2020-ban, hogy a kormány által kihirdetett veszélyhelyzet időtartamai alatt a képviselő-testület feladat- és hatáskörében a polgármester, illetve elnök hozhatott döntéseket, a testületek nem ülészhettek.

A törvényességi vizsgálatra beküldött jegyzőkönyvek száma évek óta meghaladja az ötezetet. Az önkormányzatok képviselő-testületei (illetve hatáskörében 2020-ban a polgármesterek) 2016-ban 1353, 2017-ben 1573, 2018-ban 1207, 2019-ben 1160, 2020-ban 1244 rendeletet alkottak. A képviselő-testületek, bizottságok, társulások, részönkormányzatok és nemzetiségi önkormányzatok jogkörében 2016-ban összesen 45.062, 2017-ben 46.327, 2018-ban 42.161, 2019-ben 40.345 határozatot hoztak, 2020-ban a döntések száma 33.398-ra csökkent, a veszélyhelyzeti működésnek betudhatóan. Az önkormányzatok és szerveik működésével kapcsolatban 2016-ban 54, 2017-ben 42, 2018-ban 28, 2019-ben 8, 2020-ban 8 törvényességi felhívás kibocsátására került sor, a később részletezendő okok alapján.

2020-ban Békés megyében 1 megyei önkormányzati hivatal, 26 önálló polgármesteri hivatal, továbbá 19 közös önkormányzati hivatal működött, amelyek 49 önkormányzat hivatali feladatait látták el.

A helyi önkormányzati képviselők webes felületen történő képzései teljesítésére 2019. december 2. és 2020. február 29. között nyílt lehetősége a képviselőknek. A regisztrált 496 képviselő közül 2020. év végére mindössze 2 képviselő nem végezte el, illetve 3 csak részben teljesítette a képzést. A méltatlanság jogintézményéhez kapcsolódóan rendszeres feladatot jelentett az elmúlt évben is a méltatlansági okok fennállásáról történő információkérés, a méltatlansági eljárások figyelemmel kísérése.

A Miniszterelnökség Területi Közigazgatásért Felelős Államtitkára 2020. évre vonatkozóan az éves ellenőrzési munkatervben célvizsgálatot nem rendelt el, ugyanakkor a veszélyhelyzet ideje alatt kérésére a következő önkormányzati rendeletek vonatkozásában történt soron kívüli ellenőrzés és adatszolgáltatás: helyi önkormányzatok költségvetési és zárszámadási rendeletei; nemzetiségi önkormányzatok költségvetési és zárszámadási határozatai; közcélú érdekeltségi hozzájárulást szabályozó önkormányzati rendeletek; veszélyhelyzet idején történő polgármesteri, alpolgármesteri jutalmazás; közterületi alkoholfogyasztás tilalmát megállapító önkormányzati rendeletek; helyi adórendeletek felülvizsgálata. Békés megyében 8 település lakosság száma haladja meg a 10 ezer főt: Békéscsaba, Békés, Gyomaendrőd, Gyula, Mezőberény, Orosháza, Sarkad, Szarvas. Ellenőrzésre került, hogy a 10 ezer fő feletti

városok polgármesterei 2020. november 11-én kihirdették-e a kötelező maszkviselés szabályairól szóló önkormányzati rendeleteket.

5.2. A törvényességi felügyeleti intézkedések

2020-ban 8 alkalommal került sor törvényességi felhívás kiküldésére az alább részletezett törvénytértések miatt:

- két nemzetiségi önkormányzat részére méltatlansági eljárás lefolytatásának elmulasztása;
- a társadalmi megbízatású alpolgármester tiszteletdíjának téves megállapítása;
- a polgármester törvénytértő mulasztása a képviselő-testület ülésének Mötv. 44. §-a szerinti összehívása vonatkozásában;
- nemzetiségi önkormányzat vonatkozásában nem volt megállapítható, hogy az elszámolt költség milyen nemzetiségi közügy, illetve kötelezően ellátandó, vagy önként vállalt feladat ellátását szolgálta;
- az alpolgármester által az Mötv. 9. §-ában foglalt elvektől eltérően - a polgármester számára - jutalom megállapítása;
- a Szervezeti és Működési Szabályzataról szóló önkormányzati rendelet módosításának elmulasztása;
- önkormányzat helyi építési szabályzataról szóló rendelet módosítása véleményezési eljárás lefolytatása nélkül.

Az érintett önkormányzatok a törvényességi felhívást elfogadták, és a jogsértést megszüntették.

A törvényességi felügyelet során a Kormányhivatal által tapasztalt további jogsértések jellemzően az alábbiakban testesültek meg.

Néhány önkormányzat jegyzőkönyve nem felelt meg teljes körűen a jogszabályban előírt követelményeknek, többek között a döntéseket nem foglalták határozatba; sok esetben elmaradt a felelős és a határidő megjelölése, a szavazás számszerű eredménye, a jegyzőkönyv hitelesítő személyének kijelölése. A jegyzőkönyv több esetben nem tartalmazza a döntéshozatalban résztvevők számát, a döntési javaslat pontos tartalmát és a bélyegzőlenyomatot. A határozatokban nem kerül rögzítésre a kötelezettségvállalás jogcím szerinti fedezete. A polgári jogi szerződéseknel a határozat csak a másik szerződő fél megnevezését tartalmazza, az egyéb lényeges szerződési elemeket, és a szerződés-tervezetet nem.

A költségvetési és zárszámadási rendeletek és határozatok nem tartalmaztak valamennyi tartalmi elemet, nem csatolták az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvényben előírt valamennyi kimutatást; a közbeszerzési eljárást lezáró döntésnél nem név szerint szavaztak. Az előterjesztés nem felelt meg az adott település szervezeti és működési szabályzatában az előterjesztéssel szemben támasztott tartalmi és formai követelményeknek.

A személyes érintettség esetén nem folytatták le az Mötv. 49. § (1) bekezdése szerinti eljárást és nem minden esetben érvényesültek a nyilvános és a zárt ülésre vonatkozó szabályok.

Jogalkotásra, jogszabály-szerkesztésre vonatkozó szabályok vizsgálata során – a veszélyhelyzetben a polgármester által megalkotott – önkormányzati rendeletek megalkotásával kapcsolatban feltárt hiányosságok:

- indokolás, előzetes hatásvizsgálat, rendelet-tervezet nem áll rendelkezésre;
- hatályba léptetés nem felel meg a Jat. 7. § (1) és (2) bekezdésének;
- magasabb szintű jogszabály rendelkezését ismételték meg a rendeletben;
- sérült a tulajdonjog használatot biztosító részjogosítványa – jellemzően az üdülőingatlan-tulajdonosok esetében;
- azon vendégek számára is megtiltották a szálláshely-szolgáltatás további igénybevételét, akik a rendelet hatályba lépése előtt már igénybe vették a szolgáltatást.

A polgármesterek által megalkotott rendeletek az esetek döntő többségében a felhatalmazás keretein belül maradtak, a fentiekben jelzett hibákon túl tartalmilag megfelelőek voltak.

5.3. A törvényességi felügyeleti munka módszerei, jó gyakorlatai

A jegyzők és az önkormányzatok munkáját a Kormányhivatal szakmailag segítette azzal, hogy

- veszélyhelyzet idején történő gyors kapcsolatfelvétel érdekében adattábla készült valamennyi polgármester, alpolgármester, jegyző és helyetteseik elérhetőségéről;
- rendszeresen tartotta a kapcsolatot a jegyzőkkel és polgármesterekkel, nemzetiségi önkormányzat elnökeivel veszélyhelyzetben, tájékoztatta őket az aktuális jogszabályi változásokról; rövid határidős adatszolgáltatások teljesíthetősége érdekében a polgármesteri határozatokat táblázatban tartotta nyilván (tárgy szerinti rögzítés);
- a feltárt kisebb súlyú jogszabálysértések esetén továbbra is a telefonos és e-mail formájában kiküldött szakmai segítségnyújtásokat részesítette előnyben;
- minden hónap 10. napját követően információkéréssel élt a méltatlansági ügyekről.

5.4. A helyi önkormányzatokkal történő kapcsolattartás, valamint a szakmai segítségnyújtás bemutatása

A Nemzeti Jogszabálytár Törvényességi Felügyelet Írásbeli Kapcsolattartás (NJT-TFÍK) Modul új verziójának alkalmazását – a 2019. évi tesztelést és bevezetését követően – a 2020. évben már minden önkormányzat, polgármesteri hivatal, illetve közös önkormányzati hivatal esetében a rutinszerű használat jellemezte. A szakszerű használat mellett hiányosságként az önkormányzati statisztikai adatok berögzítésének elmaradása (2020. I. félévben ismételt), illetve a rendszerben küldött üzenetek esetenkénti késedelmes letöltése jelölhető meg.

A törvényességi felügyelet során feltárt kisebb súlyú jogsértések esetében gyors és hatékony, operatív eszközként 2020-ban kb. 600 esetben alkalmazta a Kormányhivatal a szakmai segítségnyújtást - a jogszabályban biztosított lehetőséggel élve - esetenként telefonon vagy elektronikus levélben is többségében a koronavírus világjárvánnyal összefüggő jogalkalmazási kérdésekben. A jegyzők, polgármesterek, képviselők, polgármesteri hivatalok munkatársai megkeresése alapján több mint 390 alkalommal került sor telefonon, e-mailben vagy személyesen egyeztetésre, önkormányzati rendelet-tervezetek előzetes véleményezésére.

6. A hatósági tevékenység, valamint a jegyzők és a polgármesterek államigazgatási tevékenységére vonatkozó tapasztalatok

6.1. A polgármester és a jegyző 2020. évi államigazgatási tevékenységének jellemzői, a polgármester és a jegyző államigazgatási tevékenységére vonatkozó kormányhivatali tapasztalatok bemutatása

A Miniszterelnökség 2020. évre vonatkozóan célvizsgálatot rendelt el a jegyzői hatáskörbe tartozó, belföldi ingatlanok értékét megállapító adó- és értékbizonyítványokkal kapcsolatban, mely során a Kormányhivatal a feltárt jogszabálysértő joggyakorlat megszüntetésére hívta fel az érintett jegyzők figyelmét.

A Kormányhivatal által lefolytatott, a jegyzői hatáskörbe tartozó kereskedelmi és ipari igazgatási hatósági tevékenység ellenőrzése keretében 5 polgármesteri hivatal vizsgálata történt meg. A bejelentett kereskedelmi és ipari tevékenységek nyilvántartásba vétele az ügyfelek által tett bejelentések és az eljáró jegyző rendelkezésére álló adatok alapján történt meg. Az ellenőrzés során tapasztalt jellemző hiányosságok közül kiemelendő, hogy az ellenőrzött jegyzők nem tettek eleget ellenőrzési kötelezettségüknek, a kereskedelmi tevékenységekről vezetett nyilvántartás nincs közzétéve az érintett települési önkormányzat honlapján, vagy nincs aktualizálva. A megállapított hiányosságokkal kapcsolatban érintett jegyzőknek a hiányosságok megszüntetésére vonatkozó figyelmeztetése megtörtént.

2020. évben 5 önkormányzati adóhatóságot ellenőrzött a Kormányhivatal. A vizsgált határozatokban az irányadó jogszabályoknak megfelelően került megállapításra az adó mértéke, illetve az önkormányzati adóhatóságok döntései alapvetően megfeleltek a vonatkozó jogszabályi előírásoknak. A magánszemélyek kommunális adója és építményadó tekintetében az önkormányzati adóhatóságok határozataikban az adó alanyának tulajdonában álló ingatlan adatait rögzítik, azonban az adó tárgya a lakás és a nem lakás céljára szolgáló épület, épületrész, illetve a telek, melyre tekintettel a Kormányhivatal felhívta az önkormányzati adóhatóságokat az adó tárgyának pontos megállapítására. A Kormányhivatal az ellenőrzések során azt tapasztalta, hogy az önkormányzati adóhatóságok a vizsgált időszakban nem folytattak utólagos adóellenőrzéseket, mely hiányosságra a figyelemfelhívás megtörtént.

6.2. A kormányhivatal – beleértve a járási hivatalokat is – hatósági tevékenységével összefüggő tapasztalatok bemutatása

Valamennyi szervezeti egység vonatkozásában elmondható, hogy az egyfokú közigazgatási hatósági eljárás bevezetése mellett a hatósági döntésekkel szemben előterjesztett jogorvoslati kérelmek száma csökkent, a bírósági felülvizsgálati kérelmek száma az összes határozatszámhoz viszonyítva csekély mértékű. A hatósági tevékenység szakterületeket érintő kiemelést érdemlő jellemzői az alábbiakban kerülnek bemutatásra.

A Kormányhivatal Hatósági Főosztály Hatósági és Felügyeleti Osztály (a továbbiakban: Osztály) feladatai 2020. március 1. napjától jelentősen megváltoztak az egyfokú közigazgatási hatósági eljárási modell bevezetésével. A fellebbezési eljárások lefolytatásának helyét a jegyzők, anyakönyvezetők, járási hivatalok szakmai támogatása, továbbá a pervitelt megelőző felügyeleti jogkör és a járási perképviselet vette át. Az Osztály 2020. évben 21 közigazgatási perben látott el járási perképviseletet, a pernyertesség 78 % mértékét képviselt. A Kormányhivatal folyamatosan kapcsolatot tartott a Miniszterelnökség és a járási hivatalok

Kormányablak Osztályai között a veszélyhelyzet időszakában érkezett feladatmeghatározások zökkenőmentes végrehajtása érdekében.

Házasságkötéshez szükséges külföldi okiratok elbírálásánál 20, családi jogállás rendezés ügyében 6 esetben járt el a Kormányhivatal. A külföldi állampolgárok anyakönyvi ügyeiben a koronavírus világjárványból eredően közel 50 %-os csökkenés következett be a megyében a korábbi évhez viszonyítva. 10 esetben kezdeményezett a Kormányhivatal állampolgársági vizsgálatot külföldön történt haláleseti értesítés kapcsán, egyszerűsített honosítási eljárást követően hazai anyakönyvezési eljárás 639 esetben került lefolytatásra. Január hónapban az anyakönyvvezetők részére a hatásköri változások miatt szakmai értekezlet került megtartásra. A Kormányhivatal továbbra is kiemelt figyelmet fordít fentiek mellett az egyszerűsített honosítással állampolgárságot szerettek magyar nyelvtudásának vizsgálatára.

2020. évben a Mezőkovácsházi Járási Hivatal és a Szeghalmi Járási Hivatal felügyeleti ellenőrzésére került sor a vezetési jogosultság szünetelésével kapcsolatos eljárások, a parkolási igazolvány kiadásával kapcsolatos eljárások, a hadigondozotti ellátás megállapításával kapcsolatos eljárások és a temetők hatósági ellenőrzése tekintetében. Megállapításra került, hogy az ellenőrzött járási hivatalok az adott ügyekre irányadó anyagi és eljárási jogszabályok szerint jártak el, kisebb eljárási és iratkezelési hiányosságoktól eltekintve az ügyeket érdemben érintő jogszabálysértés nem történt.

Az Állami Főépítési Iroda hatósági feladatellátásával összefüggésben 2020. március 1-ig 5 esetben útügyi szakhatósági ügyben hozott döntést, szakhatóság kijelölésével kizárási ok miatt. Területrendezési hatósági eljárás lefolytatását 2020. évben nem kezdeményezték. Birtokközponttal kapcsolatos hatósági eljárásra szintén nem került sor.

A Növény- és Talajvédelmi Osztály hatósági tevékenységét az uniós és hazai jogszabályi rendelkezések maradéktalan betartása mellett végezte 2020. évben is. A szervezeti egység feladatkörébe tartozó, parlagfű fertőzöttség miatti bírságeljárások száma kevesebb volt, mint 2019-ben, amely visszavezethető a korábbi években kiszabott bírságok kapcsán a gazdálkodók jogszabálykövetésének erősödésére.

A Földhivatali Főosztály határidőben tett eleget a jogszabályokban meghatározott szakfeladatainak. Általános tapasztalat, hogy a járványhelyzet időszakában sem esett vissza számottevően az ügyiratforgalom. Változás az ügyfélforgalomban volt tapasztalható. A személyesen megjelenő ügyfelek száma csökkent a megelőző időszakhoz képest átlagosan 15-20 %-kal.

A Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályra benyújtott beadványok száma nem csökkent, inkább emelkedő tendenciát mutatott 2020. évben. Különösen érzékelhető volt ez a IV. negyedévben. A szakterületen az ügyek számát, jellegét tekintve a veszélyhelyzet ideje alatt változás nem mutatható ki. Mindezek ellenére főosztály által hozott döntések száma 2020 évben csekély csökkenést mutatott az előző évihez képest, amely az ellenőrzések számának csökkenésével magyarázható.

A Közlekedési, Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály a vizsgálóállomásokat 64 alkalommal ellenőrizte. A Kormányhivatal műszaki vizsgálóállomásán 6.550 jármű, az engedéllyel működő külső vizsgálóállomásokon 57.866 jármű vizsgálata valósult meg. Közúti ellenőrzés keretében 2.259 jármű ellenőrzése került végrehajtásra. Az ellenőrzések

megállapításai alapján 90 döntéssel mindösszesen 27.802.000 Ft bírságot szabott ki a szakterület. Az Útügyi Osztályon 2020-ban 216 db önálló jogorvoslattal megtámadható döntés került meghozatalra. Szakkérdés vizsgálatára 163 esetben került sor. Fogyasztóvédelmi szakterületen 120 határozatban összesen 21.905.000 Ft, piacfelügyeletben pedig 39 határozatban összesen 1.045.000 Ft fogyasztóvédelmi bírságot szabott ki a Kormányhivatal.

Az Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály építésügy területén a 2020. évre vonatkozóan bekövetkező szervezeti és jogszabályi változások jelentősen meghatározták a szakterület hatósági tevékenységét. A jegyzői építésügyi hatóságok megszűnésével az ott dolgozó munkatársak átvétele nagy részben megvalósult, ezért a hatósági feladat-ellátás folyamatossága biztosítottá vált.

Az Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Főosztály 2020. évben iktatott ügyiratainak száma 21.204 volt (ebből főszám 3.712). A 2020. évben kiadott döntések ellen keresetlevél nem került benyújtásra, mely azt mutatja, hogy az eljárások szakszerűen és jogszerűen kerültek lefolytatásra.

A Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály hatósági tevékenységére jelentős kihatással voltak az év közbeni többszöri ágazati jogszabály módosítások, valamint a március 1-jével történő szervezeti változás. A szakterület által ellátott feladatok megyei kormányhivatali hatáskörbe kerültek, így a hatósági eljárás egyfokúvá vált, mely a peres ügyek vitelével kapcsolatos feladatok által többlet feladatot eredményezett.

A Népegészségügyi Főosztályon a tárgyévben összesen 14.524 db ügyirat (2.419 fő-, 12.105 alszám) került iktatásra. A megelőző év ügyirat-forgalmi statisztikájához viszonyítva mindez az összes ügyirat száma tekintetében (mely 2019-ben 6.158 db ügyiratot jelent) jelentős növekedést mutat, melynek oka a koronavírus-járvánnyal összefüggő többletfeladat. Békés megye közegészségügyi-járványügyi helyzete – a koronavírus járvánnyal összefüggő megbetegedések kivételével – változatlanul jónak értékelhető. A megyében működő egészségügyi szolgáltató intézmények állományából 23 fő egészségügyi dolgozó (ebből 2 fő szakorvos) kirendelésére került sor a kiskunhalasi Mobil Járványkórház betegellátásának megkezdéséhez. Az egészségügyi, köznevelési, szociális ágazatban dolgozók SARS-CoV-2 koronavírus vizsgálatának lefolytatása érdekében, a Kormányhivatal 2020 novemberében és decemberében összesen 66 hallgató kirendeléséről döntött. További 50 hallgató az Orosházi Kórházba, illetve a Békés Megyei Központi Kórházba került kirendelésre az egészségügyi válsághelyzeti feladatok ellátására.

2020. évben a Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztályon összesen 14.449 db hatósági döntés született (foglalkoztatási szakterület: 10.793 db, társadalombiztosítási szakterület: 1.674 db, munkaügyi és munkavédelmi szakterület: 2.009 db döntés). Január-február hónapban még a főosztályhoz tartozott a társadalombiztosítási szakterület, ezt követően helyébe márciustól a munkaügyi és munkavédelmi szakterület került. A munkaügyi és munkavédelmi szakterületen mindössze egyetlen per indult, melyben jelenleg a Kúria előtti felülvizsgálati eljárás van folyamatban. Az ügyfelek száma meghaladta a 14 ezret.

A Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály hatósági tevékenysége, a fellebbezési eljárások megszűnésével csökkenést mutat, ugyanakkor felügyeleti szervként és szakmai irányítóként

az észlelt jogszabálysértések vonatkozásában összesen 9 esetben történt intézkedés a jogsértés megszüntetésére. A személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, illetőleg gyermekvédelmi szolgáltatás tekintetében 67 fenntartó 121 engedélyese által nyújtott 222 szolgáltatás vonatkozásában történt ellenőrzés, melyek során 48 kötelezésre és 1 esetben szociális igazgatási bírság kiszabására került sor. Jogszerűségi ellenőrzés keretében 2 járási hivatal, mint gyámhatóság került ellenőrzésre, az ügyek érdemére kiható jogszabálysértés hiányában felügyeleti intézkedésre nem került sor. Gyermekvédelmi hatóságként 14 települési önkormányzat, illetőleg közös önkormányzati hivatal jogszerűségi ellenőrzése is megvalósult, melyek során összesen 74 darab ügyirat vizsgálatára került sor. A feltárt jogszabálysértések felügyeleti intézkedést nem indokoltak. Szociális hatósági feladatkörben a Kormányhivatal valamennyi járási hivatalának ellenőrzése 90 ügyiratot érintett. 3 esetben került sor felügyeleti eljárás lefolytatására. Jogi segítségnyújtás feladatkörben kismértékű emelkedés volt tapasztalható a döntések tekintetében, míg áldozatsegítésben azok tizedükre estek vissza az első félévhez képest.

A Békési Járási Hivatalban a 2020. évben 64.271 döntés született, ebből 58.163 érdemi döntés. A járási hivatal a döntéseit az ügyintézési határidők megtartása mellett hozta meg. Ezen felül is kiemelendő a rendkívül magas számban megvalósuló 8 napon belüli ügyintézés, ami a bürokráciacsökkentő kormányzati intézkedések hozadéka is. A jogorvoslatok tekintetében elmondható, hogy fellebbezés, majd a jogszabályváltozást követően keresetlevél nagyon alacsony számban került benyújtásra, ami mutatja a hivatal döntéseinek társadalom általi elfogadottságát. A Békéscsabai Járási Hivatalban a kormányablakok hatósági feladatait tekintve a 2020. év legjelentősebb változása az egyéni vállalkozók hatósági ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat érintette, az ellenőrzések száma 80 %-al esett vissza. A foglalkoztatási szakterületen hozott döntések száma 32.020 darab volt a 2020. évben. Az érdemi döntésekkel szembeni másodfokra felterjesztett jogorvoslatok száma 2 db. A Gyomaendrődi Járási Hivatal hatósági tevékenység a veszélyhelyzet ellenére a jogszabályoknak megfelelően határidő túllépés nélkül zajlott, a jogszabályi változások követése folyamatosan megtörtént. A járási hivatal továbbra is az ügyfélközpontú hatósági szemléletet tartotta szem előtt, az egyedi hatósági ügyekben a változó jogszabályi környezetnek megfelelően, határidőben, az ügyfelekkel való együttműködésre törekedve születtek a döntések. A Gyulai Járás Hivatalt érintően a hatósági eljárások lefolytatását 2020-ban módosították a járványügyi veszélyhelyzet alatti szabályok, emiatt azonban a szakmai feladatellátás nem szenvedett csorbát. A hatósági ügyekben szakszerűen és határidőben megszülettek a döntések. Az okmányok, hatósági bizonyítványok kiadása az ügyféli igények szerint, folyamatos volt. A tervezett helyszíni hatósági ellenőrzések nagyobb része elhalasztásra került a veszélyhelyzet miatt, azonban a kiemelt, illetve központilag meghatározottak elvégzésre kerültek. A Mezőkovácsházi Járási Hivatalhoz a levegőtisztasági ügyek vonatkozásában 6 bejelentés érkezett, jogsértés 2 alkalommal került feltárássra. A temetkezési szolgáltatók tekintetében 1 ellenőrzésre került sor, ahol hiányosság nem került feltárássra. Hadigondozotti ügyekben 10 kérelem érkezett, melyből 2 került megállapításra. Oktatási feladatellátás keretében 2 kérelem érkezett. A kormányablak osztály az egyéni vállalkozók működésének hatósági ellenőrzését 102 esetben végezte el. Az Orosházi Járási Hivatal vonatkozásában a jogorvoslati kérelmek száma – 2019. évben 88, a 2020. évben 36 – az előző évhez képest több mint a felével

csökkent. Rendkívüli hatósági feladatot jelentett az afrikai sertéspestis és madárinfluenza állatjárványoknak az illetékességi területen történő megjelenése. Jelentősen megnövekedett a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők zárónapi létszáma; 111 fős (59 %-os) növekedéssel 299 fő részesült ilyen ellátásban 2020 decemberében. A Szarvasi Járási Hivatalnál 2020. évben jelentős változást jelentett a jogorvoslati rendszer átalakulása és a fellebbezés intézményének kivezetése a járási hivatali döntések vonatkozásában. 2020. évben a járási hivatal döntéseit érintően 3 esetben kezdeményeztek bírósági felülvizsgálatot, melyek eredményeképpen minden esetben a meghozott döntéseket a bíróság hatályában fenntartotta. A Szeghalmi Járási Hivatal Kormányablak Osztálya 2020-ban összesen 27.257 határozatot és 1.797 végzést hozott, 2.844 hatósági bizonyítványt adott ki. A Foglalkoztatási Osztályon 2020. évben összesen 19.506 főszámon iktatott ügyirat keletkezett. 11.175 elsőfokú döntés született, melyből 6832 határozat meghozatalára került sor. Emellett 1075 hatósági szerződést került megkötésre. Az év folyamán az osztály 39 hatósági ellenőrzést végzett. A Foglalkoztatási szakterületet érintően 2020. évben sem került jogorvoslati kérelem benyújtásra.

6.3. A 2020. évre vonatkozó OSAP adatszolgáltatásban szereplő statisztikai adatokra figyelemmel tendenciák, tapasztalatok összefoglalása

A Kormányhivatal szervezeti egységeit érintően 2020. év jelentős részében a pandémia miatt kialakult helyzet következtében 16 %-kal csökkent az egyfokú eljárások száma, 37 %-kal csökkent a hatósági ellenőrzések száma és 29 %-kal csökkent a határozatok száma. Általános tapasztalatként jelentkezett az a tény, hogy az ügyfelek előtérbe helyezték a számukra kényelmes elektronikus ügyintézését. Az egyes szakterületeket érintő tendenciák, szakterületi sajátosságok lentebb kerülnek ismertetésre a terjedelmi korlátok miatt a teljesség igénye nélkül.

2020. március 1. napjától az egyfokú közigazgatási hatósági eljárási modell bevezetését követően 2020. évben 302 közigazgatási per indult, melyekből 82 % mértéket képviselt azon perek száma, amelyek a jogalkotással kivezetett fellebbezési eljárás, mint rendes közigazgatási jogorvoslati eljárás helyett indultak. A közigazgatási perek 46,5 %-ában a felperesi keresetlevél visszautasítására valamint a per megszüntetésére került sor.

Az Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztálya 2020. évben csekély mértékben, de kevesebb döntést adott ki, mint 2019. évben, szakhatósági állásfoglalásból azonban 2020. évben háromszor annyi került kiadásra a korábbi évhez viszonyítva. Ezzel szemben az önálló határozatok száma felére csökkent. Míg 2019-ben 6, 2020-ban egy jogorvoslati kérelem sem került benyújtásra a szakterületet érintően. A hatósági ellenőrzések számában kismértékű növekedés tapasztalható (2019-ben 3.907, 2020-ban 3.982 darab). 2020-ban 13.093.526,- Ft közigazgatási bírságot szabott ki a szakterület, amely közel 5 millió Ft-tal több, mint 2019-ben. Az ügyfelek száma 138 fővel csökkent 2019-hez képest. A Földművelésügyi Osztályon a 2020-as évben meghozott érdemi döntések száma számottevően növekedett. A 2019-es évben 98 szakhatósági állásfoglalást, 596 önálló határozatot, illetve 2.796 hatósági bizonyítványt adott ki az Osztály, míg a 2020-as évben ezek a számok szakhatósági állásfoglalás esetében 95, önálló határozat tekintetében 1.391, illetve hatósági bizonyítvány kiadása tárgyában 2.842. A 2020-as évben 3 jogorvoslati kérelem érkezett. A két év viszonyítása során fontos

megjegyezni, hogy a hatósági ellenőrzések száma is 466-ról 4.357-re nőtt a 2020-as év második félévében, mely a nagyszámú agrárkár bejelentésekből fakadt.

A Földhivatali Főosztály 2020. évben iktatott ügyiratainak száma 91.448 darab. Több éves megyei átlag szerint 100 ezer körül mozog a főszaamos iktatott beadványok száma (az elmúlt 5 év átlagát számítva némi csökkenés tapasztalható). A beadványok közel 60 %-a az ingatlan-nyilvántartási szakterületet érinti, a földmérés és földhasználat 10-15 % körül mozog. A statisztika alapján a veszélyhelyzet hatása nem érezhető számottevően a beadott ügyiratokon. Havi szinten 3-4 szakmai iránymutatás kerül kiadásra, ennek és a szakmai értekezleteknek köszönhetően a földhivatali osztályoknál a jogértelmezés egységes, eljárásaikat szakszerűen és jogszerűen folytatják le.

A Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály döntéseinek száma a 2019. évi adatokhoz képest csökkenést mutat a koronavírus-járvány miatt. Tekintettel arra, hogy a főosztály által kivetett, a 2020. évi eljárási költség bevételen ez nem mutatkozik, kijelenthető, hogy a komplexebb ügyintézészt kívánó döntések száma nem csökkent.

A Közlekedési, Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Közlekedési Osztálya vonatkozásában a döntések száma 4 %-kal, míg az ügyfelek száma 14 %-kal csökkent. Az Útügyi Osztályon a döntések száma 17 %-kal csökkent a függő hatályú döntések kivezetésének hatására. Az ügyfelek száma 30 %-os csökkenést mutat. 2020. évben 1 döntéssel szemben éltek jogorvoslattal. A Fogyasztóvédelmi Osztályon a döntések száma 18 %-kal csökkent, az ügyfelek száma pedig 46 %-kal nőtt az előző évihez képest, míg a jogorvoslat terén 70 %-os csökkenés tapasztalható.

Az Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály estében örökségvédelmi területen a 2020. évben 13 %-kal kevesebb olyan ügy indult, amely határozattal, végzéssel zárult (ez a különbség szinte teljes egészében a szakhatósági eljárások számának csökkenéséből adódott). Az összes döntésszám 2020. évben 20 %-kal csökkent az előző évhez képest. Ezen belül az önálló határozatok száma 3 %-kal nőtt, a hatósági bizonyítványok száma közel a felére csökkent. Építésügyi és építésfelügyeleti területen a Kormányhivatal és a járási hivatalok 2019. évben együttesen 1.930 eljárásban 2.276 döntést hoztak, a jegyzői hatóságok pedig 2.307 eljárásban 3.117 döntést, ez összesen 4.237 eljárásban 5.393 döntés volt. Az Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály a 2020. évben 2.063 eljárásban 3.527 döntést hozott. A hatóságok összevonása ellenére 2020. évre az eljárások száma kb. 50 %-kal, míg az eljárásokban hozott döntések száma 35%-kal csökkent. Az Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály 2020. évben 30 %-kal kevesebb hatósági bizonyítványt és 40 %-kal kevesebb határozatot adott ki (mint 2019. évben a jegyzői és a járási hatóságok együtt), ami egyértelmű jele a hatósághoz beérkezett kevesebb kérelemnek, melynek oka a koronavírus helyzet. Egységesítésre kerültek továbbá az eltérő döntésformák, így a korábban döntés formáját öltő tájékoztatások, értesítések 2020. évtől már nem döntésként kerültek kibocsátásra. Az integráció miatt a korábbi jegyzői szakhatósági megkeresések is megszűntek, mely szintén a döntésszám csökkenése irányába ható tényező. A koronavírus helyzet miatt a főosztály által lefolytatott ellenőrzések száma is 50 %-kal csökkent.

Az Élelmiszerlánc – biztonsági és Állategészségügyi Főosztály által 2020. évben 2.106 döntés került kiadásra, mely 2019-hez képest (953 döntés) 221 %-os növekedést jelent.

A Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztályon 2020. évben 156.634 hatósági eljárás indult mely 195.123 döntést eredményezett. A 2019. évi adatokhoz képest az eljárások száma 8%-os, a döntések száma 4,5%-os csökkenést mutat. A döntések számának csökkenése a rehabilitációs területen volt jelentős, 38%. A csökkenés oka az ágazati jogszabály módosítása, valamint a veszélyhelyzeti szabályozás. A megtámadott döntések száma 57 %-kal csökkent az előző év adathoz képest, így 2020. évben mindössze 309 esetben kerül sor fellebbezés, illetve kereset benyújtására. A három- vagy többgyermekes családok lakáscélú jelzáloghitel-tartozásainak csökkentéséről szóló 337/2017. (XI. 14.) Korm. rendelet szerinti eljárásban beérkezett kérelmek száma 313, mely a 2019. év adataihoz viszonyítva 26 %-os emelkedést mutat.

A Népegészségügyi Főosztály által 2020-ban első fokon meghozott döntések száma 253, melyből önálló határozat 136, szakhatósági, illetve előzetes szakhatósági állásfoglalás 100, egyéb végzés 17 darab. Az első fokon meghozott önálló határozatok száma 2020. második félévében (128 db) – az első félévi adatokhoz viszonyítva (8 db) – jelentős emelkedést mutat, amely legfőképpen a koronavírus-járvány elleni védekezéssel összefüggő feladatok körében, a kirendelés tárgyában meghozott határozatokkal magyarázható. A hatóság 2 másodfokú – egy megsemmisítő és egy helybenhagyó – döntést hozott a 2020. évben.

A Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztály esetében 2020. évben a foglalkoztatási szakterületen rendkívüli módon megnőtt a hatósági döntések száma. Ennek oka a három új, veszélyhelyzetre tekintettel nyújtott munkahelyvédelmi támogatási forma volt (a csökkentett munkaidős foglalkoztatás támogatása és a kutató-fejlesztő tevékenységet végző munkavállalók támogatása (KFI bértámogatás), valamint novembertől az ágazati bértámogatási program). Az ügyfelek száma 24 %-kal, a munkaügyi és munkavédelmi tárgyú döntések száma 7,1 %-kal csökkent az előző évhez képest.

A Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály ügyérkezésében, mint másodfokú hatóság egyértelmű csökkenés figyelhető meg (egyfokúsítás, mellyel párhuzamosan a közigazgatási perek száma nem növekedett), egyfokú feladatkörökben növekedés volt tapasztalható (első félév 1.021, második félév 1.327 darab döntés). Az ügyfelek száma csökkent, míg az első félévben összesen 1.729 volt, addig a második félévben ez a szám 1.061-re mérséklődött. Éves szinten 17 db közigazgatási per indult, melyekből 16-ot a bíróság érdemben elutasított vagy visszautasított.

A Hatósági és Felügyeleti Osztály 2020. évben 735 egyfokú határozatot hozott. A hazai anyakönyvi események száma a 2019-es adatokhoz (2.393 határozat és 1.488 hatósági bizonyítvány) képest csökkent.

A Békési Járási Hivatalban a 2020. évben 64.271 db döntés született, ami 10.000-rel kevesebb, mint az azt megelőző évben, ami 14 %-os csökkenést jelent. Ez a csökkenés a veszélyhelyzeti, valamint a bürokráciacsökkentő intézkedéseknek köszönhető. A meghozott döntésekből 58.163 db volt érdemi döntés, a megelőző évi 60.437 döntéssel szemben.

A Békéscsabai Járási Hivatal esetén 2017 óta minden évben százezernél is több ügyfél jelent meg a kormányablak ügyfélszolgálaton. Ehhez képest a 2020-as év teljes ügyfélszáma mindössze 87.185 fő volt. A közlekedési igazgatás ügyben az intézett ügyek száma csupán 8 %-kal csökkent, és a személyi adat- és lakcímnnyilvántartással kapcsolatos feladatok

tekintetében is mindössze 15 % körüli a visszaesés. A rendkívüli helyzetre tekintettel viszont jelentősen csökkent az útlevegélynylések száma, mivel a korábbi évhez képest 60 %-kal kevesebb kérelem rögzítése történt. A gyámügyi feladatellátás tekintetében szignifikáns csökkenés tapasztalható a meghozott határozatok és végzések számában. Hatósági, szociális szakterületen elmondható, hogy szociális igazgatási területen a döntések száma csökkent az elmúlt évekhez viszonyítva, ami betudható a függő hatályú döntés kiadására vonatkozó rendelkezések változásának és a 2020. év márciusában bekövetkező hatásköri átalakításoknak. Népegészségügyi szakterületen a meghozott döntések száma drasztikusan nőtt. Élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi szakterületen a döntések száma szintén szignifikáns (30%-os) emelkedést, az ellenőrzések száma viszont megközelítőleg 12 %-os csökkenést mutat, míg az ügyfelek számában szintén jelentős csökkenés volt megfigyelhető (38%-os csökkenés).

A Gyomaendrődi Járási Hivatal esetében a 2019-es és 2020-as év összehasonlításakor látható, hogy a veszélyhelyzet ellenére a járási hivatal nagyságrendileg ugyanannyi döntést hozott meg mindkét évben (43.952 és 44.304 hatósági döntés).

A Gyulai Járási Hivatalnál 2020. évben meghozott 94.266 döntés 14 %-kal kevesebb a 2019. évhez képest. Ennek oka, hogy 2020. március 1-jétől bekövetkezett hatásköri átalakulás. Az érdemi döntések legnagyobb hányadát, 65 %-át tették ki a hatósági bizonyítványok és igazolványok, 24 %-át pedig az önálló határozatok. Ez utóbbin belül a népegészségügyi hatáskörben hozott határozatok száma drasztikusan megemelkedett, a 2019. évinek a 16-szorosára, ami a koronavírus miatti járványügyi tevékenység rendkívüli volumenét mutatja. A 2020. év két félévét összevetve pedig az első félévi határozatszám a második félévre több mint hétszeresére nőtt. Az állami foglalkoztatási szakterületen 2019-ről 2020-ra 43 %-kal nőtt a döntések száma. A jogorvoslati kérelemmel érintett döntések aránya továbbra is elenyésző, 0,045 % volt. A 2020. évi hatósági ellenőrzés száma 1112, mely a megelőző évinek harmada.

A Mezőkovácsházi Járási Hivatal Kormányablak Osztályánál az ügyiratforgalom az előző évhez képest 9,54% csökkenést mutat. A hatósági döntések száma az előző évhez képest 17,77 %-os csökkenést mutat. A Foglalkoztatási Osztály ügyfélforgalma nagyságrendileg (12.400 fő) hasonló volt az előző évhez képest. Az ügyiratforgalmi statisztika az előző évhez hasonló ügyforgalmat mutat, amely a különféle ügytípusokban valamivel kevesebb iktatott fősámozatot (23.032 db) és közel azonos mennyiségű alszámozatot (36.664 db) jelentett.

Az Orosházi Járási Hivatalnál a 2019. évi 97.295 döntéshez viszonyítva az elmúlt évben összességében hozzávetőlegesen 17%-kal, 81.517-re csökkent a döntések száma annak ellenére, hogy egyes szakterületen jelentős növekedés volt tapasztalható. Ezen belül a foglalkoztatási szakterületen 14.157-ről 17.968-ra, a népegészségügyi feladatellátásban 546-ról 9.340-re nőtt a döntések száma (a járványhelyzet miatt).

A Sarkadi Járási Hivatalnál a 2020. évben összességében az előző évhez képest 4 %-kal kevesebb – 36.924 – döntés született. Az ügyfelek száma – 37.178 fő - szintén csökkent 14 %-kal, ebben a legnagyobb szerepet a koronavírus járvány játszotta. Vélhetően a Kormány foglalkoztatáspolitikájának köszönhetően 17 %-kal csökkent a szociális igazgatásban indult eljárások száma – 4.053 –, ugyanakkor a járás halmozottan hátrányos helyzetéből és a lakosság szociális helyzetéből adódóan a gyámügyi és gyermekvédelmi területet érintően 22,5

%-kal több eljárásban – 1.857 – kellett eljárni ügyintézőknek. A foglalkoztatási osztályon az elsőfokú döntések száma minimális csökkenést mutat.

A Szarvasi Járási Hivatalnál 39.378 döntés született különböző ügykörökben. Ez számszerűen a hatásköri változások miatt nem vehető össze a 2019. évi adatokkal. Egyes feladatkörökre lebontva az adatokat megállapítható, hogy jelentős, 41 %-os növekedés jelentkezett a foglalkoztatási területen és kb. 10 %-os az általános igazgatás területén. A közlekedési igazgatási területen kismértékű, 6 %-os, a személyi adat és lakcímnnyilvántartás, illetve a szociális igazgatás területen 14 %-os csökkenés látható. A kormányablak ügykörökben a csökkenés az új koronavírus járvány miatt kihirdetett veszélyhelyzethez köthető. A sommás eljárások száma 33.202 volt, ez 9 %-os növekedés a 2019. évi értékhez képest. A hatósági ügyekben hozott, megtámadott döntések száma 12 db – 6 másodfokú, 6 bírósági felülvizsgálattal érintett – volt, amely 0,003 %. A gyermekvédelmi és gyámügyi területen 9,5 %-os, a foglalkoztatási ügyekben 3,5 %-os növekedés mutatható ki. Az ügyfelek száma legnagyobb mértékben (50 %) a személyi adat és lakcím-nyilvántartási területen csökkent. Az átlagos ügyintézési idő 10,9 nap, ez jelentős csökkenés 2019. évhez képest.

A Szeghalmi Járási Hivatal Kormányablak Osztálya 2020-ban az OSAP statisztika szerint 31.898 döntést hozott, 3.731-gyel kevesebbet, mint 2019-ben. A döntések 72,1 %-a közlekedési igazgatással, 24,8 %-a személyi adat- és lakcímnnyilvántartással, 3,1 %-a pedig egyéb feladatkörrel volt kapcsolatos. Az előző évhez képest nőtt a közlekedési igazgatási hatáskörben hozott döntések aránya, jelentősen csökkent viszont az egyéni vállalkozók hatósági ellenőrzéseinek száma. A Szeghalmi Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztálya 2020-ban 7.386 db döntést hozott. Ennek 42 %-a szociális igazgatási ügy, 2 %-a egyéb általános igazgatás, 56 %-a gyermekvédelmi és gyámügy volt, mely a megelőző évhez képest szociális szakterületen 2 %-os csökkenést, gyámügyi szakterületen 2 %-os növekedést mutat. A Foglalkoztatási Osztályon 2020-ban 9.908 ügyfél fordult meg személyesen.

7. Az összevont ellenőrzésekről szóló éves ellenőrzési tervben foglaltak teljesítésének tapasztalatai

7.1. Az összevont ellenőrzésekről szóló éves ellenőrzési tervben foglaltak teljesítésével kapcsolatos tapasztalatok bemutatása

A ténylegesen lefolytatott közös ellenőrzések éves száma 45 db volt, amely 86-tal kevesebb a 2020. évre vonatkozó összevont ellenőrzési tervben tervezett ellenőrzések számánál. Az eltérés főként a COVID-19 világjárvány miatt adódott: az ellenőrzött ügyfelek, valamint a kormánytisztviselők egészsége védelmében egyes tervezett ellenőrzések nem vagy nem összevontan valósultak meg, másrészt a 2020. március 1-jei hatáskörváltozások következtében egyes ellenőrző hatóságoknál az adott hatáskör módosult (pl. kivitelezési tevékenység jogszerűségének ellenőrzése kapcsán az építésfelügyeleti hatóságoknál kormányhivatali és jegyzői hatáskörváltozás történt, továbbá az étkezési mák piaci ellenőrzése kapcsán a hatáskör átkerült a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalhoz).

A Kormányhivatal főosztályai, illetve osztályai vonatkozásában a Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális, Gyámügyi és Oktatási Osztálya; Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztály Munkaügyi és

Munkavédelmi Osztálya; Agrárügyi Főosztály Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztálya, Növény- és Talajvédelmi Osztálya; Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Főosztálya; Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Építésügyi Osztályai (2-5.); Közlekedési, Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Közlekedési Osztálya, Útügyi Osztálya, Fogyasztóvédelmi Osztálya; Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya; a járási hivatalok vonatkozásában a Békéscsabai Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztálya, Népegészségügyi Osztálya; a Gyomaendrődi Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztálya; az Orosházi Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztálya; míg a fentiek mellett egyes esetekben rendvédelmi szervek (Békés Megyei Rendőr-főkapitányság, Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, illetve Szeghalmi Katasztrófavédelmi Kirendeltsége), továbbá kamarák (Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, Békés Megyei Mérnöki Kamara, Békés Megyei Építész Kamara), továbbá települési jegyző (Gyula Város Jegyzője) vettek részt összevont ellenőrzéseken.

A terv 1., 3., 4., 16., 18., 19., 21. és 23. pontjában meghatározott összevont ellenőrzések a világjárvány miatt meghozott intézkedések, az ellenőrzött személyek, köztisztviselők, valamint a kormánytisztviselők egészsége védelme érdekében nem valósultak meg.

A terv 2. pontja szerint az érintett szociális és gyermekjóléti szolgáltató/intézmények által az ellenőrzés időpontjában nyújtott – a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett – szolgáltatások ellenőrzései közül – a 2020. év márciustól kihirdetett veszélyhelyzet és a fennállt járványhelyzetre tekintettel a 4 db intézményből csak Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzatának Gondozási Központja keretében működő Idősek Klubjának ellenőrzés valósult meg 2020. év november hó 19. napján.

A terv 5. pontjában került meghatározásra a kereskedelmi egységek ellenőrzése, amely gazdasági társaságokat érintett. A fogyasztóvédelmi hatóság az 1-2. egységek vonatkozásában jogszabálysértéseket állapított meg, és fogyasztóvédelmi bírság kirovása mellett kötelezte azokat a nem megfelelőségek pótlására, kijavítására. A 3. egységnél hiányosságot nem tártak fel. Az élelmiszerlánc-biztonsági hatóság az 1-2. egységeknél hiányosságokat állapított meg, a 3. üzletnél viszont nem. A munkaügyi hatóság az 1-3. egységek ellenőrzése során jogsértést nem tárt fel.

A terv 6. pontja szerinti vetőmagüzemi komplex és növényvédelmi technológiai ellenőrzések közül a 2020 márciusára tervezett a pandémia miatt nem került végrehajtásra. A járványhelyzetre tekintettel a második ellenőrzés tervezett időpontját módosítani kellett 2020. szeptember 3-ra. A hatósági ellenőrzés során jogsértést egyik eljáró szervezeti egység sem tárt fel, hatósági eljárás megindítására nem került sor.

A terv 7. pontjában meghatározott engedélyköteles tevékenység felülvizsgálata 2020. október 21. napján 2 engedélyköteles mesterséges termékenyítő állomáson az Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Főosztállyal, valamint a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Mezőgazdasági Genetikai Erőforrások Igazgatóság Állattenyésztés Felügyeleti Osztályával közösen megtörtént, hiányosságok nem kerültek megállapításra.

A terv 8. pontja a nemzeti hatáskörben nyújtott támogatással megvalósuló, üzembentartási kötelezettség alatt álló ültetvénytelepítési és építési beruházások ellenőrzését tartalmazza,

amely azonban – arra tekintettel, hogy mivel az üzemeltetési idő letelt minden pályázat esetében, és ilyen ellenőrzésekre a jövőben nem fog sor kerülni, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal nem jelölt ki ellenőrizendő ügyfelet – elmaradt.

A terv 9. pontjában tervezett étkezési mák piaci ellenőrzése nem valósult meg, mivel a hatáskör 2020. március 1-jével átkerült a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalhoz.

A terv 10-11. pontjában az Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály, illetve az építésügyi osztályok által koordinált építésfelügyeleti ellenőrzések kerültek meghatározásra. A világjárvány, valamint a 2020. március 1-jei kormányhivatali és jegyzői hatáskörváltás, illetve a 2020. évi felülvizsgált ellenőrzési terv alapján az ellenőrzési időszak 2020. július 15. – 2020. december 31-ig terjedőre került módosításra, így az eredeti tervben szereplő 28 helyett 15 összevont ellenőrzés került – a módosított terv szerint maradéktalanul – végrehajtásra.

A terv 12. pontja szerinti 2.700 db jármű helyett 1.500 db jármű ellenőrzése történt meg a forgalomkorlátozás, tengelyterhelés mérés, műszaki, vezetési és pihenőidő, közúti közlekedési szolgáltatás, járműüzemeltetés, környezetvédelem vonatkozásában. Az együttes ellenőrzések alapján megállapítható, hogy kiemelkedő az együttműködés a két hatóság között. A pandémia miatt az ügyfelek, valamint a kormánytisztviselők egészsége védelme érdekében a tervezett ellenőrzések száma csak részben tudott megvalósulni.

A terv 13. pontjában került meghatározásra a járműbontó, hulladékkezelő tevékenység ellenőrzése. Az 5 tervezett és megtartott ellenőrzésen megállapítható volt, hogy az ellenőrzött járműbontók tevékenysége a hatályos jogszabályoknak megfelelő, eljárás megindítására szabálytalanság miatt nem volt szükség, csak adminisztrációs jellegű szabálytalanságok kerültek feltárára egy bontó esetében, a hiányosságok pótlása megtörtént.

A terv 14. pontjában meghatározott taxi szolgáltatás ellenőrzése keretében a tervezett 4 helyett 5 ellenőrzés valósult meg 2020. június 29-én a békéscsabai vasútállomásnál (Andrássy út 58.) kialakított taxiállomáson várakozó szolgáltatóknál, amelyeknél jogsértés nem került megállapításra.

A terv 15. pontjában rögzített 30 db szintbeni vasúti átjáró ellenőrzése a világjárvány miatt a kormánytisztviselők, a társhatóság tisztviselői, valamint a MÁV alkalmazottai egészsége védelmében nem összevontan valósult meg (ezért került „0” feltüntetésre a táblázat végrehajtott összevont ellenőrzések száma rovatába), a Közlekedési, Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Ütügyi Osztálya önállóan, a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság bevonása nélkül 30 helyett ténylegesen 44 ellenőrzést tartott meg. Az ellenőrzés során a hatóság nem tárt fel hiányosságot.

A terv 17. pontjában meghatározott idegenforgalmilag frekventált vendéglátó egységek ellenőrzése keretében mind a 6 tervezett ellenőrzés megvalósult. A munkaügyi hatóság az 1-3. számú munkáltatóknál munkaügyi jogsértéseket tapasztalt. Az élelmiszerlánc-biztonsági hatóság részéről az első két ellenőrzés esetében nem történt hiányosság megállapításra, a 3. munkáltatónál hiánypótlásra és intézkedési terv benyújtására hívták fel az ügyfelet kisebb hiányosságok miatt, melyek a működést és az élelmiszer-biztonságot nem befolyásolták. A fogyasztóvédelmi hatóság az 1-2. alpont szerinti egységeket határozatlanul kötelezte a megállapított hiányosságok megszüntetésére, a 3. alpont szerinti ellenőrzés során jogsértést

nem állapított meg, a 4-6. alpontok szerinti 3 egységben viszont igen. Egy egységben a többlétszámolás ismételtége miatt fogyasztóvédelmi bírságot is kiszabott. A munkaügyi hatóság az egyik munkáltatónál szabálytalanságot megállapító határozatban intézkedett. A másik munkáltató részére bejelentés elmaradása miatt munkaügyi bírság került kiszabásra.

A terv 20. pontja tartalmazza a vendéglátó-ipari egységek, fesztiválok időszakához kötött ellenőrzést, amelynek 1-6. alpontjai a pandémia miatt az ügyfelek, valamint a kormánytisztviselők egészsége védelme érdekében nem valósultak meg, míg a 7-9. egységek vonatkozásában az ellenőrzések rendben lezajlottak, a feltárt jogszabálysértések miatt két esetben kötelező határozatban történt intézkedés a rendezvényre kitelepült vállalkozóval/vállalkozással szemben.

A terv 22. pontjában meghatározott 3 fogyasztóvédelmi ellenőrzés közül – a járvány miatt az ügyfelek, valamint a kormánytisztviselők egészsége védelmében – csak 1 ellenőrzés valósult meg, amely során a hatóság határozatban kötelezte a vállalkozót a feltárt hiányosságok megszüntetésére.

A terv 24. pontjában meghatározott Szarvas – Liget Wellness és Konferencia Hotel közfürdő és játszótér összevont közegészségügyi és fogyasztóvédelmi ellenőrzése során a népegészségügyi hatóság hiányosságot nem tapasztalt. A fogyasztóvédelmi hatóság megállapította, hogy a játszótéri eszközök tekintetében nem állt rendelkezésre a helyszínen a kijelölt felülvizsgáló szervezet által elvégzett vizsgálati jegyzőkönyv, valamint mutatványos berendezések esetében sem állt rendelkezésre megfelelő dokumentáció, így az eszközök további üzemeltetését a helyszínen megtiltotta.

A terv 25. pontjában a Békés – XXII. Madzagfalvi Napok keretében kitelepült mozgóárusok összevont közegészségügyi és élelmiszerlánc-biztonsági ellenőrzése került rögzítésre, amely rendben lezajlott, sőt a tervezetten kívül csatlakozott a fogyasztóvédelmi hatóság is. Közegészségügyi és fogyasztóvédelmi szempontból a hatóság hiányosságot nem tapasztalt, csak élelmiszerbiztonsági szempontból az egyik üzletben az élelmiszer hűtése során nem biztosították a külső szennyeződéstől megfelelő védelmet, ezért felhívták az üzemeltető figyelmét az élelmiszer-higiénés szabályok betartására.

A Kormányhivatal által megvalósított összevont ellenőrzések révén a hatóságok, szervezeti egységek képesek voltak az eltérő hatáskörökből adódóan egy ellenőrzési terület komplex vizsgálatát elvégezni, amely a jogkövető magatartás elősegítésének, a jogsértések teljesebb feltárásának irányába hat. A tervezett és ténylegesen megtartott összevont ellenőrzések száma tekintetében azonban jelentős mértékben közbeszólt az új koronavírus világjárvány. Általánosan elmondható, hogy a végrehajtott ellenőrzések megállapításai alapján tett intézkedések következtében az ellenőrzések céljai megvalósultak és azok megfelelően koordinálva, jó együttműködésben zajlottak.

7.2. Az egyszerűsített hatósági ellenőrzésekről szóló tapasztalatok bemutatása

A fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 86/2019. (IV. 23.) Korm. rendelet 38. §-a szerint az egyszerűsített hatósági ellenőrzési hatáskör gyakorlására a járási hivatal jogosult. Az elmúlt években folytatott képzések, és gyakorlati tapasztalatok alapján kialakult az egyszerűsített hatósági ellenőrzés rutinja, így érvényesültek annak előnyei. Azonban a 2020. év ezen a területen is változást hozott, mivel a

személyesen folytatott helyszíni ellenőrzések visszaszorulása, a járványhelyzet miatt megváltozott gazdasági körülmények hatással voltak a járási hivatalok ezen hatáskörének ellátására is.

A korábbi években főként a népegészségügyi szakterületet és az élelmiszerlánc-felügyeleti feladatot érintő egyszerűsített hatósági ellenőrzések 2020. évben elmaradtak. A gazdaság újraindításával, a járványhelyzet miatt hozott korlátozó intézkedések feloldásával ismét lehetőség nyílik majd az egyszerűsített hatósági ellenőrzésből fakadó előnyök, az egyszerű megítélésű, speciális szaktudást nem igénylő esetekben a gyors, hatékony és optimális ellenőrzési tevékenység megvalósítására.

8. Az építészeti, építésügyi és örökségvédelmi feladatok ellátásának tapasztalatai

8.1. Az Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály megszervezése, létszám, eszközök, munkakörülmények alakulása

A Békés Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztálya (a továbbiakban: főosztály) 2020. március 1. napján kezdte meg működését, hat osztály szintű szervezeti egységgel, melyből egy osztály – a főosztályt érintő – koordinációs feladatokat (Építésügyi Osztály 1.), 4 osztály a klasszikus értelemben vett építésügyi és építésfelügyeleti feladatokat, míg egy osztály megyei illetékességgel az örökségvédelmi feladatokat (Örökségvédelmi Osztály) látja el. A jegyzői hatáskörök átvételét 2020. január elejétől egy előre meghatározott terv szerint végezte el a Kormányhivatal, melynek kiemelt részét képezte, hogy a feladatellátás folyamatos biztosítása érdekében az önkormányzatoktól a lehető legnagyobb arányban kerüljenek át a szakterületet ellátó kollégák. Sikerként könyvelhető el, hogy megyei szinten 19 fő tisztviselő került átvételre az önkormányzatoktól, melynek eredményeként a megye valamennyi járásában biztosított az építésügyi, örökségvédelmi ügyek intézésére, közel a lakossághoz.

Az Építésügyi Osztály 1. teljes körűen végzi - többek között - a főosztályt érintő feladatok jogi támogatását, perképviselést, az éves ellenőrzési tervek végrehajtásának felügyeletét, belső képzések szervezését, adatszolgáltatások lebonyolítását, egyéb koordinációs jellegű feladatokat. A hatósági feladatokat ellátó osztályok működési területének meghatározásakor kiemelt szempont volt az egyenlő munkateher kialakítása, valamint az ügyfelekhez közeli ügyfélszolgálati pontok (mindösszesen kilenc darab) felállítása. A főosztály 43 fővel kezdte meg működését, mely létszám 2020. év végére 45 főre emelkedett. A főosztály építésügyi osztályain a feladatok ellátásához szükséges tárgyi, valamint munkavédelmi eszközök maradéktalanul rendelkezésre állnak.

8.2. Az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági feladatellátás tapasztalatai

8.2.1. Az ellenőrzött bejelentésekkel kapcsolatos tapasztalatok bemutatása

A veszélyhelyzet ideje alatt hatályba lépő, a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény építésügyi szempontból legjelentősebb jogintézménye az ellenőrzött bejelentés, mely a hatályban lévő engedélyezési eljárásokat váltotta fel azáltal, hogy amennyiben az

előterjesztett ellenőrzött bejelentés a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelt, úgy abban az esetben nem kellett engedélyezési eljárást lefolytatni.

A jogintézménnyel mind az ügyfelek, mind a hatóságok számára elérni kívánt egyszerűsítés a gyakorlati tapasztalatok alapján nem tudott maradéktalanul érvényre jutni. A főosztály által 2020. évben lefolytatott eljárások 10 %-a volt ellenőrzött bejelentés, amelyek 50 %-a hatályosult, a maradék 50 %-ot engedélyezési eljárásra kellett utalni. A tapasztalatok azt mutatják, hogy az ügyfelek nem ismerték, illetve nem volt elegendő idejük megismerni a jogintézményt, melyet benyújtott bejelentések csekély százaléka is alátámaszt.

8.2.2. Az egyszerű bejelentésekkel kapcsolatos tapasztalatok bemutatása

Az egyszerű bejelentés jogintézményének a bevezetése egyszerűsítette és gyorsította a lakóépületek építésének ügyintézési folyamatát, ezzel párhuzamosan jelentősen megnőtt a szereplők (tervezők, kivitelezők és építetők) felelőssége. 2020. évben 250 esetben került sor lakóépület egyszerű bejelentésére, melyek 37 %-a hiányosan került benyújtásra, így azok nem minősültek egyszerű bejelentésnek. A leggyakoribb problémák a tervdokumentációt érintő tartalmi hiányosságok voltak (szakági leírások, tartószerkezeti számítások hiánya).

Az építésfelügyeleti hatóság 2020. évben 77 esetben folytatott le ellenőrzést, melyből 38 esetben helyszíni, 39 esetben az építési naplók távoli ellenőrzésére került sor. Az ellenőrzések során megállapított hiányosságok kijavítása, a jogszerű állapot helyreállítása érdekében túlnyomó részben jegyzőkönyvi figyelemfelhívásra volt szükség, melynek az ügyfelek szinte minden esetben eleget tettek. Ahol elektronikus építési naplót vezettek, ott a kivitelezés folyamatát a hatóság számára követhető módon dokumentálták.

Az elmúlt évben egyszerű bejelentéssel épült épületek kapcsán 175 esetben került sor hatósági bizonyítvány kiadására, mindössze két esetben volt szükség a hatósági bizonyítvány kiadásának megtagadására. Az év végére ugrásszerűen megnövekedtek az egyszerű bejelentéssel épült épületek befejezése és a hatósági bizonyítvány kiállítása iránti kérelmek a 2021. január elsejétől életbe lépő, a lakóépületekre vonatkozó „közel nulla” energiaigény előírásai miatt.

8.2.3. Az engedélyezési eljárások

Az építésügyi eljárásokban az ügyféli kérelmek benyújtásának gyakorlatában változás nem történt. Gyakori hibaként jelentkezett a kérelmek elektronikus hitelesítésének az elmaradása, a helyszínrajzok hiányos elkészítése, valamint a szakági dokumentációk összhangjának a hiánya. A benyújtott kérelmekre, valamint az elmaradt szakhatósági szolgáltatási díjak megfizetésére a legtöbb esetben hiánypótlási és/vagy tényállás tisztázási felhívást kellett kiadni. Az eljárási illetékeket a kérelmezők jellemzően lerótták, így illeték megfizetésének kötelezésére nem került sor. A függő hatályú döntés eljárásrendi kivezetése a hatósági fegyelem romlását nem eredményezte, azonban hozzájárult az adminisztrációs terhek csökkentéséhez. Az eljárás szüneteltetésének jogintézményét 2020. évben ügyféli kérelemre főként a pályázatokhoz kapcsolódó eljárásokban alkalmazta a Főosztály. A kiadott döntésekkel szemben 2020. évben mindösszesen négy darab jogorvoslati kérelem elenyésző számban kerültek benyújtásra, döntés módosítására nem került sor.

8.2.4. Az állami adóhatóság végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatok

Az épületek jókarbantartásának elmaradása, továbbá a kötelezettségek nem teljesülése eredményezi jellemzően a végrehajtásokat, melyek száma folyamatosan nő. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (továbbiakban: NAV) előtt a 2020. december 31. napi állapot szerint 107 db ilyen eljárás volt folyamatban. A NAV a végrehajtást csak akkor foganatosítja, ha a végrehajtási cselekmény elvégzésekor a kötelezett ismert és elérhető. A kötelezett személyében időközben bekövetkezett változás esetében (elhalálozás, még nincs jogutód) a NAV az életveszélyes épületekre vonatkozóan a végrehajtás foganatosítását – a jogutód megállapításáig - leállítja. A végrehajtással kapcsolatos tapasztalat az, hogy a NAV az olyan épületek bontását hajtja végre, ahol valamilyen veszélyeztetettség áll fenn, egyéb épületek bontását, valamint felújítását nem. Ennek egyik lehetséges oka az, hogy az életveszélyessé vált ingatlan szabályos bontásának költsége (3 - 4 Millió Ft), illetve a telek ára meghaladja az ingatlan piaci értékét, így az állam terhén maradt költségek végső soron behajthatatlanná válnak.

8.3. Az örökségvédelmi hatósági feladatellátás tapasztalatai

Az örökségvédelmi jogszabályok alapvetően megfelelően szabályozzák az örökségvédelmi feladatellátást, néhány apróbb hiányossággal (örökségvédelmi engedély, bejelentés együttes benyújtásakor a bejelentés köteles tevékenység megkezdése, hatálya hogyan alakul, károkozással nem járó, de szabálytalan tevékenység esetén szankció hogyan állapítható meg.) Az örökségvédelmi, illetve ágazati jogszabályok tekintetében még nem teljes az összhang. Példaként említhető, hogy az eljárás megindítására irányuló kérelem ÉTDR útján nyújtható be, de az ÉTDR csak építésügyi eljárásokat tartalmaz, ERD (Előzetes Régészeti Dokumentum) készítés szükséges a nagyberuházáshoz, de az ERD benyújtásáról csak az örökségvédelmi jogszabály rendelkezik úgy, hogy ahhoz a földmunkával járó engedélyezési eljáráshoz kell benyújtani, amelyben az örökségvédelmi hatóság is részt vesz. Azonban ha az örökségvédelmi hatóság nem vesz részt az eljárásban, abban az esetben az ERD meglétének ellenőrzése, számonkérése nehézséget okoz.

Az örökségvédelmi hatóság a lehető legtöbb esetben él az örökségvédelmi jogszabályok azon előírásaival, amely alapján a hatóság döntésétől függően mellőzhető a bejelentési, engedélyezési eljárás lefolytatása. Ilyen esetek, amikor a munkálatok jókarbantartási munkálatoknak minősülnek, illetve amikor az örökségvédelmi hatóság megítélése szerint eldönthető, hogy a munkálatok a műemléket nem roncsolják, megjelenését, érvényesülését nem befolyásolják.

Az örökségvédelmi engedélyek, bejelentés tudomásulvételek jelentős része feltétellel, kikötéssel kerül kiadásra. A hatóság által meghatározott feltételek, kikötések betartatásához két fő eszköz áll a rendelkezésére, az egyik az örökségvédelmi bírság kiszabása, a másik pedig az előírások megsértése esetén kötelezési eljárás lefolytatása. Figyelemmel arra, hogy mindkét jogintézmény alkalmazásának előfeltétele károkozás megtörténte, ezért nem biztosítanak megfelelő eszközt a hatóság számára az előírások érvényre juttatásához pl.: egy restaurátori napló nem vezetése esetén, ahol konkrét károkozás nem történik.

A járványhelyzet miatt a személyes szakmai konzultációk hiányában a szakmai irányítóval, társszervekkel a kapcsolattartás jellemzően elektronikus úton, illetve telefonon történt,

nyilvántartással, jogszabály értelmezéssel, pályázati ügyekkel kapcsolatban. Műemlék épület felújításával, helyreállításával kapcsolatos képzés a 2020. évben nem került megrendezésre.

Az örökségvédelmi hatóság más engedélyezési eljárásokhoz kapcsolódóan főként szakkérdést vizsgáló hatóságként vesz részt az eljárásokban, a szakhatósági eljárások kisebb számban jelennek meg a feladatellátásban. 2020. évben szakkérdés vizsgálatra vonatkozóan műemlék területen 26 db, régészeti területen 291 db megkeresés érkezett, a nyilatkozatok többségében hozzájáruló jellegűek voltak. Műemlékvédelmi területen szakhatóságként 3 db eljárás, régészeti területen 36 db eljárás került lefolytatásra, a hozzájáruló nyilatkozatok kikötéssel vagy kikötés nélkül kiadásra kerültek. 19 db előzetes szakhatósági állásfoglalás iránti kérelem került benyújtásra az örökségvédelmi hatósághoz, melynek 95 %-a visszautasításra került tekintettel arra, hogy az adott eljárásban az örökségvédelmi hatóság már nem szakhatóság. A szakhatósági eljárások, szakkérdés vizsgálatok során jelentős részben hiánypótlás kiadása vált szükségessé, mert a dokumentációk nem megfelelő kidolgozottságúak, részletességűek voltak.

Békés megyében 2020. évben az örökségvédelmi hatósághoz a védett műemléki értéket képviselő ingatlanoknak a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény szerinti hatósági bizonyítvány kiállítása iránti kérelem nem érkezett, az ingatlan tulajdonosok nem éltek a jogszabály adta lehetőséggel.

2020. évben a járványhelyzetre tekintettel az örökségvédelmi hatóság csak a legszükségesebb mértékben tartott hatósági ellenőrzést, amely az egyik oka lehet annak, hogy nem születtek olyan döntések, melynek eredményeképpen örökségvédelmi bírság kiszabása lett volna indokolt, illetve végrehajtás megindítását kellett volna kezdeményezni.

Az Örökségvédelmi Osztályhoz műemlékre vonatkozó építési engedély iránti kérelem 7 db érkezett, melyekre 1 kivétellel az engedély kiadásra került. Műemlékre vonatkozó örökségvédelmi engedély iránti kérelem 12 db érkezett, mindegyikre kiadásra került az engedély. Bejelentés tudomásulvétele iránti kérelem 43 db érkezett (hallgatással tudomásul véve 14 %, tudomásulvétel hatósági bizonyítvány kiadással 47 %, tudomásulvétel határozattal kikötés előírásával 9 %, tájékoztatás bejelentés nem megfelelőségéről 30 %), előzetes tájékoztatás 30 db került kiadásra, míg településrendezési eszköz készítéséhez kapcsolódóan 15 esetben működött közre műemlékvédelmi területen a hatóság.

Régészeti területen 2 db feltárási és 2 db örökségvédelmi engedély iránti kérelem érkezett, melyekre az engedélyek kiadásra kerültek. Régészeti területen jelentős a nem engedélyhez kötött tudomásulvételi bejelentések száma (235 db), amelyek tudomásulvétele – két ügy kivételével, mely esetekben a bejelentéseket visszavonta a bejelentő – megtörtént, és az előírt tájékoztatás megküldésre került. Előzetes tájékoztatás 44 db került kiadásra, míg településrendezési eszköz készítéséhez kapcsolódóan 22 esetben működött közre régészeti területen a hatóság. Az örökségvédelmi területen az ügyintézési határidők megtartásra, a hiányos dokumentációk hiánypótlási felhívás alapján jellemzően pótlásra kerültek, amennyiben a pótlás hosszabb időt vett igénybe, abban az esetben a kérelmező kérelmére az eljárás szüneteltetésre került.

Az örökségvédelmi hatóság munkájához a 2020. évben hatályos jogszabályban meghatározott tanácsadó testületek nyújthattak segítséget. Az Ásatási Bizottság a régészeti feladatellátáshoz rendszeresen adott ki véleményeket, azonban a Műemléki Tanácsadó Testület 2020. évben

nem ülésezett. 2021. január 1. napjától a Műemléki Tanácsadó Testület munkáját a tervtanácsok vették át.

8.4. A koronavírus járvány hatásainak bemutatása a hatósági feladatellátással kapcsolatban

A főosztály hatósági feladatainak ellátásában a járvány leküzdésére hozott év közbeni jogszabály módosítások (ellenőrzött bejelentés, engedélyek hatályának hosszabbodása stb.), továbbá a személyes ügyfélfogadások rendjében és a helyszíni szemlék lefolytatásában bekövetkezett szigorítások eredményeztek változásokat. A főosztály létszámát alapvetően nem befolyásolta a kialakult pandémia, nagyobb mértékű egészségügyi távollét december hónapban következett be.

9. Ügyfélszolgálati tevékenység és működésének tapasztalatai

A Kormányhivatal a 2020. évben is ügyfélbarát módon, a szolgáltató közigazgatás jegyében látta el ügyfélszolgálati tevékenységét, és ezen szempontokat a COVID-19 humánjárvány megelőzése és következményeinek elhárítása céljából, az ügyfelek és az ügyintézők védelmében tett intézkedések mellett is érvényre juttatta.

Az ügyfélszolgálati tevékenységet jellemző tendencia, hogy az ügyfelek személyes ügyintézés helyett sok esetben telefonon, vagy elektronikus úton keresték meg a Kormányhivatal szervezeti egységeit, ezért az ügyfélszolgálatokon és az ügyintézői irodákban személyesen megjelent ügyfelek száma összességében mintegy 30 %-kal csökkent a 2019. évhez képest. Ennek oka a járvány mellett az e-ügyintézés térnyerése, mivel a tapasztalatok szerint az ügyfelek értékelik a postai út mellőzésének köszönhető gyorsaságot, az ügyintézési időtartam rövidülését és a postaköltségek megszűnését.

A személyes ügyintézés mértékének csökkenése mellett is élénkítőleg hatott azonban az ügyfélforgalomra a Családvédelmi Akcióterv, amelynek népszerűsége leginkább a családtámogatási feladatkörben eljáró szervezeti egységnél és a járási hivatalok kormányablak osztályain volt tapasztalható, ebben az évben 2976 esetben kért ügyfél tájékoztatást, vagy intézett ügyet valamely támogatási forma tekintetében. 2020. év végén a Családvédelmi Akcióterv új elemeként előkészítésre került a gyermeket nevelő családok otthonfelújítási támogatásának kormányablakban történő kérelem ügyintézése.

Az egyes szervezeti egységek tárgyévben folytatott ügyfélszolgálati tevékenysége, illetve az ügyfélforgalom alakulása az alábbiak szerint jellemezhető.

Az Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztályon a személyes ügyintézés 60%-kal csökkent (1.503 ügyfél), ezzel egyidejűleg azonban a call-centeren keresztül fogadott telefonos megkeresések száma (4.450) 15 %-os növekedést mutat az előző évhez képest.

A telefonos megkeresések voltak túlsúlyban a Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályon is, ahol ügyintézés céljából alacsony számú (81) ügyfél jelent meg személyesen, azonban 3.193 telefonhívás történt a telefonközponton keresztül.

A Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály Békéscsabán minden szakterületen működtet ügyfélszolgálatot, a foglalkozási rehabilitációs ügyintézők pedig minden járásban kihelyezett ügyfélszolgálati tevékenységet folytatnak. A főosztály ügyfélszolgálatain 2020.

évben 41.155 ügyfél intézte ügyeit, amely az előző évhez képest jelentős, 55 %-os csökkenést mutat. Ezzel egyidejűleg – a fent említett tendenciának megfelelően – rendkívüli módon megnőtt a telefonon történő tájékoztatások száma, és ezen a szakterületen is előtérbe került az ügyfelek részéről az elektronikusan, e-mailen, e-papíron történő kapcsolattartás.

Egyes főosztályokon az e-ügyintézés kiemelt szerepet töltött be az év során, így az Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztályon az ÉTDR használata, a teljes egészében online ügyintézés mellett a szükségszerű egyeztetések lehetőleg telefonon, vagy online módon történtek. Ebbe a körbe sorolható a Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztály is, ahol jellemzően e-ügyintézés folyik, mivel az ügyfelek döntő többsége elektronikus ügyintézésre kötelezett, az ügyintézők ezért az ügyfelekkel elektronikusan, illetve telefonon tartották a kapcsolatot. Emellett az Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Főosztályon ügyintézés céljából személyesen megjelenő ügyfelek száma az elektronikus ügyintézés fokozottabb igénybevétele okán 2020. évben további csökkenő tendenciát mutatott, ahogyan az elektronikus ügyintézés megelőző tájékoztatást kérő ügyféli megkeresések száma is.

A telefonos, elektronikus megkeresések növekvő száma mellett is számottevő, közel 99 ezer ügyfél kereste fel a 2020. év során a Földhivatali Főosztályt, illetve a Közlekedési, Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Közlekedési Osztályán és a hatósági engedéllyel rendelkező műszaki vizsgaállomásokon is hozzávetőlegesen 73.600 fő (2019. évhez képest 15 %-kal kevesebb) jelent meg. A személyes ügyintézés kiemelten fontos a Népegészségügyi Főosztályon, ahol a megjelenő ügyfelek száma 149 fő volt, HIV/AIDS tanácsadásra 52 fő érkezett, és a Kormányhivatal által működtetett Nemzetközi Oltóhelyen 15 személy oltására került sor, amely az előző évhez viszonyítva 85 %-os csökkenést mutat.

Az ügyfélszolgálati tevékenység tekintetében kiemelendő a Békés megye lakosait kiszolgáló 16 kormányablak és 2 okmányiroda, amelyek a járvány első és második hullámának időszakában a foglalható időpontok számának növelése mellett fogadtak ügyfeleket, az elektronikus ügyintézés lehetősége kiemelt prioritást és gyakorlatot nyert, valamint kihelyezett információs plakátok útján, illetve telefonon, személyes interakció nélkül zajlott az ügyfelek tájékoztatása. A Kormányhivatal kormányablak ügyfélszolgálatain 2020. évben 356.966 fő ügyfél intézett ügyet, amely az előző évhez képest 32 %-os csökkenést jelent.

A kormányablak osztályok vonatkozásában megvalósult fejlesztések között említhető a 2020. évtől biztosított jelnyelvi tolmácsszolgáltatás, amely az ügyfelek által egyelőre csak kevésbé kihasznált. Emellett a kiszolgáló szakrendszerek vonatkozásában megvalósult folyamatos fejlesztések (pl. Tudástár, útlevel-alkalmazás) is segítettek a színvonalas ügyfélszolgálati tevékenységet. Az ügyfelek kényelmét szolgálta továbbá, hogy egyes járási hivatalok (orosházi, sarkadi) kormányablakaiban megtörtént a bankkártyás fizetést szolgáló terminálok cseréje, és a korszerűbb terminálok által lehetővé vált az „érintéses” fizetési mód. A Gyulai Kormányablakban új bútorok beszerzésére, bútorfelújításra és az ügyfélszolgálati helyiségek tisztasági festésére került sor.

A rugalmas ügyintézés és a korszerű ügyfélszolgálati tevékenység megvalósítása érdekében a Kormányhivatal mobilizált ügyfélszolgálatát 2020. év során is lehetőséget biztosított a helyben történő ügyintézésre elsősorban a hátrányos helyzetű, kormányablakkal nem rendelkező települések lakosai számára. A mobilizált ügyfélszolgálat (ún. kormányablak busz)

szolgáltatásait 2.047 ügyfél (2019-hez képest 5 %-kal kevesebb) vette igénybe annak ellenére, hogy a szolgálat tevékenysége az év harmadában az irányító részéről felfüggesztésre került.

A járási hivatalok foglalkoztatási osztályainak ügyfélforgalma összességében (hozzávetőlegesen 20 %-kal) csökkent az előző évhez képest, azonban így is jelentős ügyfélforgalmat bonyolított a szakterület (több mint 130.000 fő). Az ÜtemIR programmal, sorszámossal ügyintézőhöz irányított ügyfeleken túl az érdeklődő, öninformálódó ügyfelek, munkáltatói partnerek száma a tárgyévben is több ezres nagyságrendet képviselt. Az ügyintézést jelentősen segítették a kormányhivatali szintű informatikai fejlesztések: a kérelem kitöltő alkalmazás támogatási és ellátási ügyek esetében, illetve a sáv szélesség növelése. Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi, népegészségügyi, valamint a hatósági területen az ügyfélforgalom nagyságrendileg kevesebb volt a fent említett szervezeti egységekhez képest.

A járási hivatalok ügyfélszolgálati területén dolgozók az osztályok többségében front office és back office feladatokat egyaránt ellátnak: felváltva dolgoznak a munkaállomásokon, vagy az ügyfélfogadási területen látják el a háttérmunkával kapcsolatos feladatokat mindaddig, amíg nincs, vagy nem jelentős az ügyfélforgalom.

Az ügyfélfogadás tárgyi feltételeit javította, hogy a Sarkadi Járási Hivatalt érintő ingatlanfejlesztés során a Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztály 9. (Sarkad) 2020. július 1. napjával új épületrészbe költözött, ahol ügyfélfogadó helyiség is kialakításra került, továbbá a Foglalkoztatási Osztály a kibővített járási hivatali épületbe költözött, ezáltal korszerűbb körülmények között folyhat tovább a szakmai munka. Az év folyamán az Agrárügyi Főosztály Földművelésügyi Osztályán és a Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályon külön ügyfélfogadásra berendezett iroda került kialakításra.

A tárgyévben a Kormányhivatal szervezeti egységei által folytatott ügyfélszolgálati tevékenységgel kapcsolatban 3 járási hivatal kormányablak osztályát érintően összesen 5, továbbá 1 főosztályt érintően 1 panaszbeadvány került kivizsgálásra, a saját hatáskörben vizsgált 6 panasz közül 5 nem volt megalapozott. A megalapozott panasz tárgya hiányos ügyintézői tájékoztatás és hibás forgalmi engedély kiállítása volt, a kivizsgálás nyomán a kötelező gépjármű felelősségbiztosítással összefüggő probléma megoldásaként a biztosítóval és a panaszossal történt egyeztetést követően kiállításra került a téves bejegyzésről kért nyilatkozat. A csekély számú panaszbeadványt leszámítva azonban az ügyfélkiszolgálás színvonala az ügyféli visszajelzések alapján magasnak mondható, a szervezeti egységek ügyfélszolgálati tevékenysége jó megítélésnek örvend az ügyfelek körében.

10. A benyújtott panaszokkal és közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos ügyintézés tapasztalatai

10.1. A közérdekű bejelentések, panaszok nyilvántartásának módja

A közérdekű bejelentések és panaszok kezelésének eljárásrendjét meghatározó külön szabállyal a Kormányhivatal továbbra sem rendelkezik, figyelemmel arra, hogy panaszok és közérdekű bejelentések elintézésének szabályait megfelelően rögzíti a panaszokról és közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény.

A szakmai irányítók a közérdekű bejelentések és panaszok kezelésével összefüggésben irányadó szabályozást az Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály részére a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatásokkal, az Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Főosztály részére az élelmiszer- és takarmányjoggal, a Földhivatali Főosztály részére a földhivatali feladatokkal, a Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály részére a családtámogatási, az egészségbiztosítási és a nyugdíjbiztosítási feladatokkal kapcsolatosan adtak ki. A Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi és Főosztály az ITM által 2019. február 6. napján rendelkezésre bocsátott módszertani útmutató figyelembe vételével kezelte a munkaügyi és munkavédelmi tárgykörben érkezett közérdekű bejelentéseket és panaszokat.

A beérkezett panaszok és közérdekű bejelentések nyilvántartása a hatályos iratkezelési szabályzatban foglaltak szerint valósult meg, ezek az ügyek az iktatási rendszerben külön irattári tételszámon kerültek rögzítésre. Ez utóbbi eljárás lehetővé teszi, hogy a rögzített adatok gyorsan lekérdezhetőek, az iktatási rendszerből azonnal kinyerhetőek legyenek.

10.2. A közérdekű bejelentések intézésének tapasztalatai, a benyújtott közérdekű bejelentések főbb tárgyköreinek ismertetése

A közérdekű bejelentések és panaszok tárgykörének megoszlása a kormányhivatal és a járási hivatalok tekintetében jelentősen megváltozott a 2019. évi arányokhoz képest, ezért a főosztályok és a járási hivatalok adatainak külön-külön történő vizsgálata helyett célravezetőbb a tárgykörönkénti elemzés. Megállapítható, hogy a Kormányhivatalhoz mindösszesen beérkezett közérdekű bejelentések száma csak minimális mértékben változott a 2019. évi bejelentések számához viszonyítva, némi csökkenés tapasztalható.

A legtöbb közérdekű bejelentés tárgyévben is az élelmiszerlánc-biztonság és állategészségügy területén érkezett. Az élelmiszerlánc-biztonsági feladatkörben a Főosztályhoz érkezett 78 közérdekű bejelentés kivizsgálás céljából áttételre került a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező járási élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi osztályokhoz. A bejelentések egy részét a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) által üzemeltetett „Zöld szám”-on tették meg, és a NÉBIH által került áttételre kivizsgálás céljából az illetékes járási hivatalhoz.

Az élelmiszer-higiéniát, élelmiszer-biztonságot, valamint az állattartás körülményeit (állattartási tevékenység, állatjóllét, állati eredetű melléktermék, állati eredetű hulladék) érintő bejelentés nagyságrendileg egyenlő arányban oszlott meg, mindemellett sok esetben nem állategészségügyi hatáskört érintő jogszabálysértések megállapítása is történt a társhatóságokkal közösen lefolytatott ellenőrzéseken. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tevékenység vonatkozásában arányaiban több figyelmeztetés vagy bírság került kiszabásra, mint az előző évben. A bejelentések járásonként eltérő arányban, átlagosan kb. 35%-ban voltak megalapozottak.

A Főosztály borászati, pálinkaellenőrző és tenyésztési hatósági feladatai vonatkozásában közérdekű bejelentés vagy panasz nem érkezett.

Továbbra is jelentős súllyal szerepel a közérdekű bejelentések között a környezet- és természetvédelem tárgyköre. A 2019. év adataihoz képest változás, hogy a bejelentéseket

kétharmad arányban a Főosztály vizsgálta ki, egyharmadát tette át az öt illetékes járási hivatalhoz. A bejelentések a nyári időszakban az állattartásból eredő bűz, a téli időszakban a fűtési szezon indulásával pedig a háztartási tüzelőberendezésben való nem megfelelő tüzelőanyag égetése során keletkező bűz zavaró hatására irányultak, valamint a szabálytalan hulladék-elhelyezést érintették. A bejelentések kb. 10 %-ban bizonyultak megalapozottnak.

A munkaügyi és munkavédelmi tárgyú bejelentések száma (75 db) eggyel nőtt az előző évhez képest, amely továbbra is jelentős súllyal bír az összes bejelentésszám tekintetében. Az áttett bejelentések száma mindössze 3 db. Munkavédelmi szakterületen 2020. évben az egyéni védőeszközökkel, a munkahely kialakításával, a munkavégzés körülményeivel, általános higiénés kérdésekkel, munkaszervezéssel, továbbá egyéb munkavédelmi jogsértéssel kapcsolatban kerültek benyújtásra a közérdekű bejelentések. A munkaügyi területen a fekete foglalkoztatással, a munkabérrel, a munka- és pihenőidővel voltak leginkább kapcsolatosak. A közérdekű bejelentésekben foglaltakat csak 40 %-ban találták megalapozottnak az eljáró ellenőrök, ez 7 %-os csökkenés az előző évi adathoz képest.

A Fogyasztóvédelmi Osztályra 2020. évben közel 50 %-kal kevesebb közérdekű bejelentés érkezett. A 8 bejelentésből mindössze 4 bizonyult megalapozottnak, 1 áttételre került a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz. A közérdekű bejelentések mindegyikének tárgyköre a kereskedelem. A fogyasztók jellemzően jogszabálysértő árfelszámítások gyakorlatára hívták fel a Fogyasztóvédelmi Osztály figyelmét, melyek egyben árfeltüntetési hiányokat is megalapoztak. A meghozott döntésekben a Fogyasztóvédelmi Osztály jogkövető magatartás tanúsítására kötelezte a vállalkozókat/vállalkozásokat, illetve egyes esetekben az ismételtség okán fogyasztóvédelmi bírság kiszabására is sor került.

Az előbbieken leírt négy szakterületet (élelmiszerlánc-biztonság és állategészségügy, környezet- és természetvédelem, munkaügy és munkavédelem, valamint fogyasztóvédelem) érintette a beérkezett közérdekű bejelentések 90 %-a.

A Kormányhivatalhoz és járási hivatalaihoz közel 25 %-kal kevesebb panasz érkezett be az előző évhez viszonyítva.

2019-hez hasonlóan 2020-ban is a népegészségügyet érintette a legtöbb panasz (a panaszok egyharmada), amelyeket a három népegészségügyi feladatkörében eljáró járási hivatal vizsgált ki. A panaszügyek tárgya többségében 2020. évben is a lakosság környezetében tapasztalt közegészségügyi probléma (rovarok és rágcsálók jelenléte, általános higiénés szabályok betartásának hiánya) és az egészségügyi szolgáltatók tevékenységével (pl. az ügyeleti ellátással) kapcsolatos negatív vélemény volt. A panaszok 24 %-a volt megalapozott a három járási hivatal átlagában.

A panaszok egynegyede a munkaügy és munkavédelem területén érkezett be a kormányhivatalhoz, azonban e szakterület 2019. évi adatait tekintve közel 36%-os csökkenés tapasztalható. A munkavédelmi területen ötödére, a munkaügyi területen a kétharmadára csökkent a benyújtott panaszok száma. A munkavédelmi szakterületen főként munkabaleset kivizsgálásának munkáltató általi elmulasztására, munkaügyi tárgykörben többségében munkabérrel kapcsolatos, ill. egyéb munkaügyi jogsértésre irányultak. A beadványok közel

61%-a mutatott rá valós jogsértésre, ez 10 %-kal kevesebb az előző évhez képest. A hatóság eljárása és kötelezése eredményeképpen a munkáltatói mulasztások többnyire megszüntetésre kerültek.

A törvényességi felügyelet területén a panaszok jellemzően közterületekkel, illetve azok használhatóságával kapcsolatban, továbbá a jegyző, illetve a képviselő-testület működésével és az önkormányzati bérlakásokkal kapcsolatban érkeztek, illetve azokban a közérdekű adatigényléssel kapcsolatos mulasztást kifogásolták. A 2020. évi 10 panasz közül 3 volt megalapozott. Orvoslásuk érdekében (2 esetben) az intézkedésre jogosult számára az alkalmazandó jogszabályok tartalmával összefüggésben szakmai segítséget nyújtott a Kormányhivatal.

A földügyi igazgatás területéhez kapcsolódóan érkezett panaszok, hasonlóan az előző időszakhoz, tavaly sem voltak megalapozottak.

A kilenc járási hivatal közül kettőhöz nem érkeztek sem közérdekű bejelentések, sem panaszügyek (Mezőkovácsháza, Szarvas), háromhoz (Békés, Sarkad, Szeghalom) pedig alacsony számban (1-5).

11. A kormányhivatal általános tevékenységét, külső-belső működését érintő lényeges körülmények ismertetése

11.1. A kormányhivatalt érintő feladat- és hatáskörök változása, főbb szervezeti és személyi változások, a fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 3/2020. (II. 28.) MvM utasítás hatályba lépése és alkalmazása

A Békés Megyei Kormányhivatal feladat- és hatáskörét több lépcsőben is érintették változások 2020. évben, amelyet a szervezeti felépítés átalakítása is követett.

2020. január 1-jével a feladatellátás racionalizálása érdekében a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamarához, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalhoz, az Állami Egészségügyi Ellátó Központoz, illetve a Nemzeti Népegészségügyi Központoz kerültek egyes kormányhivatali hatáskörök.

A 2020. március 1. napjával hatályba lépett jogszabályok a Kormányhivatal belső szerkezetét, hatásköri rendszerét jelentősen átalakították. Az egyfokú közigazgatási hatósági eljárási modell bevezetése mellett megtörtént a járási hivatali rendszer egységesítése: a megyeszékhely szerinti járási hivatal kiemelt szerepe megszűnt, és az ágazati jogalkotók a korábban megyei illetékességgel ellátott járási hivatali feladatokat megyei hatáskörbe utalták. A hatásköri változásokhoz igazodva az új szervezeti és működési szabállyal a Kormányhivatal szervezeti felépítése is megváltozott.

Megtörtént az építésügyi feladatellátás strukturális átalakítása, létrejött az önálló Állami Főépítési Iroda, a korábbi járási hivatali osztályokból és a jegyzői építésügyi hatáskör átvételével az Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály, és megszűnt az építésügyet és építésfelügyeletet érintő másodfokú feladatellátás a kormányhivatalban.

A megyeszékhely Békéscsabai Járási Hivatal számos szervezeti egysége önálló főosztályi rangot kapott, míg egyes megyei hatáskörrel bíró főosztályok szétválásával, korábbi járási

hatáskörök átvételével új feladatmegosztás szerint alakult ki a Kormányhivatalban a 14 főosztályból és 9 járási hivatalból álló szervezeti struktúra.

Az év folyamán számos ágazati jogszabály rendelkezett hatáskörváltásról a megyei kormányhivatalok, járási hivatalok tekintetében. 2020. március 1. napjától a bérgarancia támogatás megállapításával kapcsolatos feladatok Budapest Főváros Kormányhivatalához kerültek, országos illetékességgel. A járási hivatalok szabálysértési hatásköre megszűnt, a feladatot a Rendőrség kijelölt szervei vették át. A járási népegészségügyi osztályok egyes feladatai az Országos Kórházi Főigazgatóság, illetve az országos tiszti főorvos hatáskörébe kerültek.

A foglalkoztatási szakterületet érintő új feladat, hogy a legfeljebb 24 havi munkaidőkeret, illetve elszámolási időszak engedélyezési eljárásában a Békés Megyei Kormányhivatal országos hatáskörű szervként jár el 2020. június 18. napjától.

A 2020. július 1. napjával az egyéni vállalkozók működését érintően az általános nyilvántartási feladatok a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz, az ellenőrzési feladatok a járási hivatalokhoz, a tájékoztatási feladatok a gazdasági kamarákhoz kerültek kormányablakok feladatköréből.

A rendeltetésmódosítási eljárás során alkalmazandó részletes szabályokról szóló kormányrendelet 2020. július 2. napján hatályba lépett módosítása értelmében ezen eljárások a jegyzőktől a kormányhivatalokhoz kerültek.

A Kormányhivatal létszámkerete a 2020. január 1. napján megállapított 1.395 főről 2020. március 1. napjával 1.412 főre emelkedett. A szabálysértési feladatok kapcsán 6 fő átadására, az építésügyi igazgatási hatáskör változása miatt pedig 19 fő átvételére került sor. Személyi változás a járási hivatalok vezetői körében egy esetben történt: a Békési Járási Hivatal élére 2020. augusztus hó 15. napjával dr. Szabó László Károly került kinevezésre.

2020. évben az egységes szerkezetű járási hivatali rendszer kialakítása, illetve az egyéb okból bekövetkezett feladatváltozások szinte minden szervezeti egység tevékenységét érintették. Szükséges volt az újonnan létrejött vagy átalakult főosztályok munkájának hatékony megszervezése, a szervezeti változások lekötése mind szakmai, mind funkcionális területen.

Az átalakításhoz kapcsolódóan az ügyiratok, eszközök átadás-átvétele, egyes osztályok költözése rendben lezajlott.

11.2. A 2020. évben előre nem tervezett többletfeladatok ellátása

Az Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Főosztály, az érintett járási hivatalok, illetve a Helyi Járványvédelmi Központ a Békés megyében korábban diagnosztizált afrikai sertéspestis betegség, valamint a 2020. évben megjelent madárinfluenza vírus miatt szükséges járványvédelmi intézkedéseket megtette.

A társadalombiztosítási szakterületen 2020. július 1-jétől az egészségügyi szolgáltatási járulék előírás automatizált módon történő megvalósítása a nyilvántartási szakrendszerben nem volt zökkenőmentes, folyamatos egyeztetés vált szükségessé az adóhatósággal és a szakmai irányító szervvel annak érdekében, hogy az ügyfelek társadalombiztosítási jogviszony nyilvántartása rendezést nyerjen. A feladat végrehajtása egész évben többletmunkát igényelt.

11.3. A szakmai irányítókkal történő kapcsolattartás

2020. évre vonatkozóan általánosan elmondható, hogy a személyes megjelenést igénylő egyeztetések visszaszorulásával egyre nagyobb teret nyertek az elektronikus kapcsolattartási formák. A szakmai irányítók változó intenzitással éltek az online értekezletek, továbbképzések, videokonferenciák lehetőségével, amelyek a tapasztalatok szerint megfelelően, sőt az utazási idő megtakarításával még gazdaságosabban működtek, mint a személyes kapcsolattartás.

A szakmai irányítók által kiadott körlevelek, eljárásrendek, iránymutatások, illetve az online és személyes értekezleteken, továbbképzéseken elhangzottak minden esetben továbbításra kerültek az érintett osztályok, kormánytisztviselők részére. Az együttműködés zökkenőmentesnek mondható, a szakmai feladatellátást akadályozó körülmény nem merült fel.

11.4. A kormányhivatalt érintő külső ellenőrzések tapasztalatai

Az Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály delegált feladatellátása folyamatos ellenőrzés alatt áll szakmai irányítója, a Magyar Államkincstár részéről, amely a Főosztály munkavégzése tekintetében nem tárt fel hiányosságot, szabálytalanságot.

A Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály családtámogatási feladatellátását érintően az elmúlt évben 3 ellenőrzésre került sor, az Állami Számvevőszék, illetve a Magyar Államkincstár részéről. Az ellenőrzések a hatósági feladatellátást szabályszerűnek, az elvégzett munkát magas színvonalúnak találták.

A Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály tevékenységét a szakmai irányító 4 egyedi ügyben vizsgálta kizárólag gyámhatósági eljárásokkal összefüggésben, jogsértés egy esetben sem került feltárára. A Békés Megyei Főügyészségnek a pártfogó felügyeletet érintő ellenőrzése megállapította, hogy a pártfogó felügyelők a munkájukat jó színvonalon, az irányadó jogszabályi rendelkezések betartásával végzik.

A foglalkoztatási, munkavédelmi és munkaügyi szakterületet 2020. évben 13 külső ellenőrzés érintette a GINOP programok, TOP programok, a közfoglalkoztatás, a munkaügy, munkavédelem, a területi nemzeti foglalkoztatási alap és Európai Uniók projektek vonatkozásában. Az ellenőrzést végző szervek (EUTAF, Állami Számvevőszék, Pénzügyminisztérium, Belügyminisztérium, ITM, Nemzeti Felnőttképzési és Szakképzési Hivatal, Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft., Focus Audit Kft.) intézkedést igénylő hibát, hiányosságot sem a Főosztály, sem a járási hivatalok működésében nem tártak fel.

Az Agrárügyi Főosztályon 2020-ban a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal folytatott le célellenőrzést a növényvédőszer-maradék vizsgálat céljából végzett mintavétel, és az ehhez kapcsolódó hatósági ellenőrzés hatékonyságának felülvizsgálata tárgyában. Az ellenőrző szerv nem tárt fel hibát, és megjegyezte, hogy a felügyelők szakmai felkészültsége kiváló.

A szakmai irányító ITM a Közlekedési, Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztályon az ügyi és a közlekedési hatósági tevékenységet célellenőrzés keretében az elektronikusan megküldött iratanyagok alapján vizsgálta, és megállapította, hogy a Főosztály az ellenőrzött eljárásokat a jogszabályoknak és a szakmai elvárásoknak megfelelően, törvényességi, szakszerűségi és hatékonysági szempontból megfelelően folytatta le.

A Kormányzati Ellenőrzési Hivatal a „Kormányzati igazgatási szerveknél történő béren kívüli

juttatások kifizetéséről szóló 7079/2020. Korm. határozatban foglaltak végrehajtásának vizsgálata” tárgyú ellenőrzést végezte 2020. évben, melyhez a kért anyagokat rendelkezésre bocsátottuk, az ellenőrzéshez kapcsolódóan megállapítás ezidáig nem érkezett.

A Miniszterelnökség a Jogi, Humánpolitikai és Koordinációs Főosztály tevékenységét érintően, a fővárosi és megyei kormányhivatalok közszolgálati szabályzatainak tartalma és kiadásának eljárásrendje tárgyában végzett, illetve az egyedi iratkezelési szabályzat tartalmát és kiadásának eljárásrendjét érintő, valamint az elektronikus iratkezelési feladatok megvalósítására vonatkozó témaellenőrzések során hibát, hiányosságot nem tárt fel.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal a Szarvasi Járási Hivatalban az eljárási illetékek ellenőrzése tárgyában hajtott végre helyszíni ellenőrzés formájában ügyiratellenőrzést. A vizsgált ügyekben észrevétel, javaslat tételére nem volt szükség.

11.5. Európai uniós projektek lebonyolításának általános tapasztalatai.

A GINOP-5.1.1-15 „Út a munkaerőpiacra” és a GINOP-5.2.1-14 Ifjúsági Garancia elnevezésű kiemelt projektek megvalósítása 2022. december 31-ig hosszabbodott. Az elrendelt veszélyhelyzet miatt felfüggesztésre kerültek a projektekben alkalmazott támogatási eszközök és bevezetésre került a munkahelyteremtő bérköltség támogatás, melynek segítségével összesen közel 3 Mrd Ft lekötésével több mint 3000 fő foglalkoztatása valósult meg. 2020. október 15-től az alacsony iskolai végzettségű álláskeresőkhöz elhelyezkedéséhez, illetve a 25 év alatti álláskeresőkhöz elhelyezkedéséhez nyújtott segítséget a vállalkozások munkaerő támogatása program, amelybe 2020. december 31-ig összesen 221 fő került bevonásra.

A GINOP-5.3.10-17 „Strukturális változásokhoz való alkalmazkodás” elnevezésű kiemelt projekt a létszámleépítések megelőzése és kezelése, a strukturális vagy technológiai változásokkal érintett munkavállalók képzése és a munkahelyi betanítás támogatása útján 2020-ban a járványhelyzet okozta átmeneti gazdasági nehézségek által veszélyeztetett munkahelyek megőrzését is segítette.

A TOP programok bevonási céljai és forrásfelhasználásai 2020-ban időarányosan teljesültek. A költségátvételek a projekt-hosszabbítások szükségességét vonták maguk után. A programokba bevontak száma összesen 4.189 fő, a támogatással érintett létszám pedig 1.315 fő 2020. december 31. napjáig.

2020. évben a Kormányhivatal három ERASMUS+ Stratégiai Partnerségek típusú nemzetközi projektben pályaválasztást, munkaerő-piaci integrációt elősegítő szakmai anyagok fejlesztésében vett részt.

Az Interreg V-A Románia-Magyarország Program keretében megvalósuló „CAREER” című projekt kiemelt tevékenységeként kialakításra került egy Pályaorientációs Tanácsadó és Módszertani Központ, és Információs Pontok létesültek négy foglalkoztatási osztályon. A pályaválasztást, pályaorientációt segíti a program keretében tervezett többnyelvű honlap, valamint az azt kiegészítő mobil applikáció létrehozása és működtetése.

A Kormányhivatal az elmúlt évek során szerzett tapasztalatok alapján nagy gyakorlattal rendelkezik az Európai Unió projektek megvalósításában, ezért a projektek lebonyolítása, az évközbéli változások kezelése 2020. évben is zökkenőmentesen zajlott. A munkahelyteremtést, és -megtartást támogató programok jelentősen hozzájárulnak Békés

megye munkaerő-piaci helyzetének javításához.

11.6. A 2020. évi infrastrukturális fejlesztések bemutatása

A KEHOP-5.2.2 Középületek kiemelt épületenergetikai fejlesztései tárgyú pályázati konstrukció keretében 2020-ban 6 helyszínen valósultak meg az épületek energiahatékonyságát növelő fejlesztések. A Kormányhivatal 2020-ban újabb 480 mFt összegű támogatásnövelésre kapott lehetőséget, így a jövőben további 7 ingatlan újulhat meg.

A tárgyévben hazai forrásból megvalósult fejlesztés a legnagyobb ügyfélforgalmat lebonyolító kormányablakok ügyfélfogadási tereinek állagmegóvását szolgálta.

2020. évben készült el a Sarkad, Szent István tér 7. szám alatti épület átalakítása és bővítése. Az új fejlesztéssel lehetővé vált, hogy a Sarkadi Járási Hivatal tevékenysége „egy épületre” korlátozódjon, kihasználva az ebből eredő szakmai, irányítási egyéb működési előnyöket. A meglévő épület az emeleti szinten összekötésre került az új 1352 m² alapterületű épületszárnyal, így a fejlesztést követően egy 2065 m² alapterületű, korszerű hivatal jött létre.

11.7. A kormányhivatal gazdálkodási, költségvetési helyzetének rövid bemutatása

A 2020. évi kiadási és bevételi eredeti előirányzat 8.402,5 mFt volt, mely az év közbeni többlet támogatás megállapítások és bevételek teljesülése alapján év végére 13.925,9 mFt-ra emelkedett. A legjelentősebb többletbevételt az európai uniós források pénzeszközeinek maradványa, a költségvetési támogatás többlete, azon belül is a kormányzati hatáskörben bérfejlesztésre, valamint jegyzői építésügyi feladatok ellátására, bérkompenzáció, valamint minimálbér és garantált bérminimum fedezetére kapott összeg, valamint a működési és felhalmozási célú átvett pénzeszközök jelentették.

A jogszabályoknak megfelelően a Kormányhivatal nem képezett maradványt a hazai forrásoknál 2020. év végén.

Az összes kiadás 72,47 %-a személyi juttatás, valamint a munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó volt. Ez az arány 17,2 %-kal magasabb az előző évihez képest, melynek jelentős része az illetményemelés finanszírozására kapott többletforrás. A dologi kiadások aránya 12,5 %, mely a 2019. évihez képest 0,1 %-kal magasabb. A felhalmozási kiadások aránya az összes kiadás 5,8 %-a. A költségvetési kiadások 19,87 %-a az európai uniós programokhoz kötődő kiadás volt.

11.8. A kormányhivatal által alkalmazott jó gyakorlatok

Az Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály jó gyakorlata keretében az ügyfeleitől elektronikus levélben érkező megkeresésekre minden esetben 24 órán belül reagál, valamint a telefonos ügyfélszolgálatot visszahívásos rendszerben, időgarancia mellett működteti. Harmadik elemként működik a gyorsinformációs rendszer, melyen keresztül az agráriumot érintő aktuális kérdésekről azonnali, közvetlen és gyors tájékoztatást tud nyújtani.

Az egyfokú ügyintézés hozománya, hogy az ügyfél bármelyik Földhivatali Osztályon benyújthatja kérelmét, megkeresését. Az adatbázisok a megyei illetékesség területéhez viszont nem igazodnak, az a járási illetékesség szerint van elkülönítve, ezért bevezetésre került a mozgó akta rendszer. A gyakorlatban hetente kétszer gépjárművel megy körbe egy kolléga, és

viszi az aktákat ahhoz a hivatalhoz, amely illetékességi területét érinti.

A koronavírus-járvány miatt kialakult új helyzetben a keresőképtelenség igazolása tekintetében számos jogszabály-értelmezési probléma merült fel, melynek kapcsán a Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály kiemelt figyelmet fordított a keresőképtelenséget felülvéleményező főorvosok, illetve az elbíráló szolgáltatók, valamint az ügyfelek tájékoztatására.

A Kormányhivatal saját informatikai fejlesztését a Hivatali Adatnyilvántartó Alkalmazást az ún. HANA rendszert mind a járványügyi feladatellátásban, mind pedig az alább részletezett közigazgatási perek nyomonkövetését biztosító adatszolgáltatás megvalósításában jól tudta hasznosítani.

A Hatósági és Felügyeleti Osztály a valamennyi főosztály folyamatos adatszolgáltatása alapján létrejött adatbázisból nyomon követte a közigazgatási perekben alperesi pozíciót elfoglaló Kormányhivatal pernyertességét és a perköltségek alakulását. Az adatbázis alapján a tárgyban érkező miniszterelnökségi megkeresések is rövidebb időn belül teljesíthetővé váltak. Kiemelt feladat volt a veszélyhelyzet alatti engedélykötelezettségről, valamint az ellenőrzött bejelentésről szóló szabályozással bevezetett új eljárásjogi jogintézmény áttekintő ismertetése, alkalmazásának gyakorlatban történt nyomon követése, melyet saját informatikai fejlesztésű adatbázis, a HANA rendszer támogat.

A Kormányhivatal kezdeményezésére működő, „Békés Megyei Munkahelyek Biztonságáért Munkacsoport” tagjai tájékoztató fórumon mutatták be az eddig elkészített, szakmai anyagokat.

A Fogyasztóvédelmi Osztály a 2021. január 1. napján hatályba lépő, a jótállást és a minőségi kifogás intézését jelentősen befolyásoló jogszabály-módosítást érintően részletes írásbeli tájékoztató anyagot készített, melyet részben közvetlenül, részben a Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara útján juttatott el a vállalkozások részére.

A Békéscsabai Járási Hivatalnál követett jó gyakorlat, hogy minden új kormánytisztviselő betanítása kvázi mentorrendszerben történik. A szakmai ismereteken túl a szervezeti kultúrának megfelelő értékrend, a kommunikációs és magatartási minták átadása is megtörténik ezzel a módszerrel.

11.9. Egyéb lényeges feladat végrehajtása, egyéb lényegesnek tartott körülmény ismertetése

Az előző évek gyakorlatának megfelelően a Közlekedési, Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Közlekedési Osztálya 2020. évben 30 alkalommal rendezett kihelyezett műszaki vizsgát, jellemzően nagyméretű, mezőgazdasági járművek számára, amelyek közlekedése nagyobb távolságról a vizsgálóállomásra nehezebben oldható meg. 2020-ban folytatódott a Népegészségügyi Főosztály szervezésében a felső tagozatos általános iskolások ultrahangos vizsgálattal történő pajzsmirigy-szűrése, amely kiegészült a Debreceni Egyetemmel együttműködve kérdőíves adatgyűjtéssel is. A mammográfiás szűrővizsgálatok elvégzésére a megyében működő három emlőszűrő központ részére 18 alkalommal lakossági lista készült, melyek alapján a meghívásra került nőkből a szűrővizsgálat elvégzésére 5.427 fő jelent meg. A megye legnagyobb pályaorientációs rendezvényét, a Pályaválasztási Vásárt, a veszélyhelyzet miatt nem volt lehetőség megrendezni. A megye fiataljainak pályaválasztási

döntését – a folyamatosan igénybe vehető munkaerőpiaci szolgáltatások mellett – az on-line formában megszervezett Pályaorientációs Családi Nap segítette.

12. A kormányhivatal humánerőforrásának helyzete

12.1. A szakmai feladatellátás érdekében tett humánpolitikai intézkedések

A humánpolitikai feladatellátást is nagymértékben befolyásolta a járványügyi helyzet, melyre figyelemmel a mindenkor szükséges munkáltatói intézkedések megfelelő módon előkészítésre kerültek. Év közben a járványügyi védekezéshez kapcsolódó feladatok ellátása miatt beosztási okirat módosítással főosztályi állományból 7 fő (hatósági szakterület 3 fő, koordinációs szakterület 1 fő, humánpolitikai szakterület 1 fő, családtámogatási szakterület 2 fő) került át két járási hivatal népegészségügyi osztályához. A népegészségügyi hatáskörrel érintett járási hivataloknál az említett munkaerő átcsoportosítás mellett belső munkaszervezéssel biztosították a feladatellátást. Hétköznapokon – a napi feladat mennyiségétől függően – 8-10 fő, hétvégéken pedig 4 fő segítette a népegészségügyi osztályok munkáját első sorban kontaktkutatásban és a határozatokhoz kapcsolódó adminisztrációs feladatok ellátásában. A bevont személyek jellemzően a kormányablak és foglalkoztatási osztályok állományába tartoztak.

2020. évben összesen 228 fő esetében 805 db rendkívüli munkaidő került elrendelésre. A túlmunka összes munkaóráinak száma 12.576 óra, amelyből 706 óra esett munkaszüneti napra, 6.331 óra pedig hétvégére. 11 fő esetében az elrendelt rendkívüli munkaidő meghaladta a jogszabályi maximumot. A pénzben megváltott rendkívüli munkaidő ellenértéke 29.895.733,- Ft volt. A túlmunkával ellátott feladatok jellemzően a COVID-19, valamint az ASP járvány miatti védekezéshez; járványügyi megfigyeléssel, karanténnal, COVID-19 fertőzéssel érintett kollégák miatt megnövekedett feladatok ellátásához; Vidékfejlesztési Programban beérkezett támogatási és kifizetési kérelmek ügyintézéséhez; helyszíni szemlék lefolytatásához; társhatósági ellenőrzés lefolytatásához kapcsolódtak.

A Kormányhivatal hatályos Közzolgálati Szabályzata rendelkezik az eltérő munkarendben történő foglalkoztatásról, illetve annak lehetőségéről. A gépjárművezetők (6 fő) és karbantartók (3 fő) munkarendje maximum 4 havi munkaidőkeretben kerül megállapításra. Az Agrárügyi Főosztály Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztályon vetőmag- és szaporítóanyag felügyelő álláshelyen foglalkoztatott kormánytisztviselők minden év június, július, augusztus és szeptember hónapjaiban feladathoz kötött, 4 havi munkaidőkeretben látják el feladataikat. Az Orosházi Járási Hivatal Kormányablak Osztálya ügyfélszolgálat ellátásában érintett 25 munkatársának munkarendje igazodik a szervezeti egység heti 42 órás ügyfélfogadási idejéhez, a tisztviselők feladataikat 3 havi munkaidőkeretben látják el. Az Orosházi Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály engedélyköteles élelmiszer-előállító létesítmények (vágóhidak) hatósági felügyeletét ellátó hatósági állatorvosai (4 fő) és állategészségügyi szaksegédei (11 fő) 4 hónapos munkaidőkeretben látják el feladataikat. Az érintett munkatársak munkarendje alkalmazkodik a létesítmények működéséhez.

A 2020. évben a többletfeladatok ellátása a szabadságok kiadását is megnehezítette, a munkáltatónak az alapszabadságok következő évre történő átvitelét szolgálati érdek fennállása

okán lehetősége nyílt engedélyezni. 2019. évi áthozott szabadság 5.136 nap (melyből alap 1.754, pót 3.382), 2020. évi felhasznált szabadság 43.514 nap, 2021. évre átvitt szabadság – aktívak 3.953 nap (melyből alap 510, pót 1.543), 2021. évre átvitt szabadság – tartós távollévők 2.612 nap volt.

A Kormányhivatal 2020. évben megbízási szerződés keretében 329 főt foglalkoztatott, a szerződések teljesítésére bruttó 141.610.294,- Ft került kifizetésre. A megbízási szerződések a korábbi évekhez hasonlóan jellemzően közigazgatási alap-/szakvizsgák, anyakönyvi szakvizsga képzési és vizsgáztatási feladatai, érettségi vizsgán történő közreműködés, hivatásos gondnoki feladatok, hivatásos támogatói feladatok, rehabilitációs orvosszakértői feladatok, járványügyi védelmi intézkedésekkel, méhegészségügyi vizsgálatokkal, próbavásárlói feladatok elvégzésével kapcsolatos feladatok ellátására jöttek létre.

A Humánpolitikai Osztály 2020. december 31. napon 1.588 fő jogviszonyát érintően látta el feladatait. Az 1.589 főből 1 fő politikai szolgálati jogviszonyban, 1.520 fő kormányzati szolgálati jogviszonyban, 67 fő munkaviszonyban került foglalkoztatásra. Az európai uniós projektben foglalkoztatottak száma mindösszesen 152 fő volt, a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programok (GINOP) keretében 81 fő, a Területfejlesztési Operatív Programok (TOP) keretében 48 fő, az alapfeladatok maradéktalan ellátását támogató egyéb ügyintézői munkakörben 23 fő került foglalkoztatásra.

Szakemberhiány a népegészségügyi, gyámügyi és gyermekvédelmi, építésügyi, valamint hatósági állatorvosi területeken jelentkezett. További, nehezen kezelhető problémát jelentett a megye egyes elmaradottabb járási térségeinek csekély munkaerő-megtartó ereje.

2020. évben a Kormányhivatal SzMSz szerinti létszámkeretéhez kapcsolódóan 134 fő létesített jogviszonyt és 144 fő jogviszonya szűnt meg. A jogviszony megszüntetések száma a tárgyidőszakban jogcímenként a következők szerint alakult. A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) 105. § (1) bek. a) pontja alapján közös megegyezéssel 57 főnek, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 64. § (1) bek. a) pontja alapján közös megegyezéssel 2 főnek, azonnali hatállyal próbaidő alatt Kit. 105. § (1) bek e) pontja alapján 8 főnek, lemondással Kit. 105. § (1) bek. b) pontja szerint 6 főnek, felmentéssel (nők 40 éve) Kit. 107. § (2) bek. 3) pontja szerint 7 főnek, felmentéssel (nyugdíjba vonulás) Mt. 64. (1) bek. b) pontja alapján 1 főnek, munkahelyváltás másik kormányhivatalhoz Kit. 89. § (6) bek. szerint 1 főnek, jogviszonyváltás Kit. 114. § (1) és (10) bek. alapján 6 főnek, felmentéssel (a Kormány az álláshelyet megszünteti) Kit. 107. § (1) bek. h) pontja szerint 26 főnek, felmentéssel Kit. 107. § (2) g) pontja alapján 4 főnek, határozott idő lejáta miatt a Kit. 104. § (1) bek. a) pontja szerint 17 főnek, határozott idő lejáta miatt az Mt. 63. § (1) bek. c) pontja alapján 1 főnek, egészségügyi alkalmatlanság miatt az Mt. 64. § (1) bek. b) pontja szerint 1 főnek, egészségügyi alkalmatlanság miatt a Kit. 107. § (2) bek. d) pontja alapján 1 főnek, kormánytisztviselő halálával a Kit. 104. § (1) bek. b) pontja szerint 4 főnek, munkavállaló halálával az Mt. 63. § (1) bek. a) pontja alapján 2 főnek.

A jogviszony létesítést, illetve a kinevezés módosítást megelőzően minden esetben vizsgálatra került, hogy a kormánytisztviselő a vonatkozó kormányrendeletek előírásai szerint, illetve a Kormányhivatal mindenkor hatályos álláshelyek betöltésének szakmai és képesítési

feltételeiről szóló vezetői utasítás alapján – figyelemmel a meglévő végzettségeire – képesítettnek tekinthető-e az adott feladat ellátására.

Fegyelmi vétség elkövetésének alapos gyanúja miatt fegyelmi eljárás 2020. évben 2 fő kormánytisztviselő vonatkozásában indult. A fegyelmi eljárás mindkét esetben megszüntetésre került, tekintettel arra, hogy az egyik kormánytisztviselő esetében a kormánytisztviselő jogviszonya kérelmére azonnali hatályú felmentéssel megszűnt, a másik kormánytisztviselő esetében az eljárás során a kormánytisztviselő terhére rótt fegyelmi vétség elkövetése nem volt bizonyítható.

A 2020. évben 1 fő kormánytisztviselő fordult közszolgálati panasszal – jogviszony jogellenes megszüntetése okán – a Közszolgálati Döntőbizottsághoz, mely eljárás jelenleg folyamatban van. Három közszolgálati jogvita volt folyamatban, melyből kettő jogellenes jogviszony megszüntetés, egy pedig tanulmányi szerződésből eredő visszafizetési kötelezettség tárgyában indult. A jogellenes jogviszony megszüntetés miatt indult peres ügyekből egy esetben megismételt eljárásban első fokon pernyertes lett a Kormányhivatal, a felperes fellebbezése alapján másodfokon folytatódhat az ügy. A másik esetben – a Kormányhivatal számára kedvező elsőfokú döntés ellenére – másodfokon jogerősen pert vesztett a munkáltató, mely ügygel összefüggésben kúriai felülvizsgálat van folyamatban jelenleg is. A tanulmányi szerződésből eredő visszafizetési kötelezettség tárgyában jogerősen pervesztett lett a Kormányhivatal. A pereket valamennyi esetben a Kormányhivatal jogtanácsosa képviselte.

2020. évben 38 kormánytisztviselővel került sor tanulmányi szerződés megkötésére. A tisztviselők által megszerezni kívánt képzettségek a tárgyévben létrejött tanulmányi szerződések alapján – a teljesség igénye nélkül – jogász, munkajogi szakjogász, gyogyepedagógus, szociális munkás, egészségfejlesztő mentálhigiénikus, államháztartási mérlegképes könyvelő, vetőmag gazdálkodási szakmérnök, mezőgazdasági mérnök. A hatályos tanulmányi szerződések vonatkozásában a támogatás formája jellemzően a munkaidő-kedvezmény, egyes esetekben pedig a tankönyv költségeinek, illetve a képzés költségeinek az átvállalása. 2020. évben a hatályos tanulmányi szerződések száma 46.

A Kormányhivatal saját költségvetésének terhére 160 esetben (84 db célfeladat kiírás, 65 célfeladat megállapítás, 11 többletfeladat megállapítás), Európai Unió forrás terhére szintén 160 esetben (73 célfeladat kiírás, 87 célfeladat megállapítás) történt célfeladat meghatározás. A 2020. évi koronavírus humánjárvány elleni védekezéssel összefüggő feladatok ellátása érdekében összesen 61 esetben került sor célfeladat meghatározásra. Jutalom kifizetés 2020. évi kitüntetések adományozásához kapcsolódóan 1 fő részére (Miniszteri Elismerő Oklevél), kiemelkedő szakmai munka elismeréséül 45 fő részére, a 2020. évi koronavírus járványvédelemmel kapcsolatosan végzett kiemelkedő szakma munka elismeréséül 2 fő külsős dolgozó és 2 fő megbízási jogviszonnyal rendelkező dolgozó részére, került sor, valamint motivációs elismerés jogcímen további 366 fő részére történt kifizetés.

A Nexon 4 személyügyi rendszer 2020. július 1-jével történő bevezetését megelőzően a humánpolitikai feladatot ellátó kormánytisztviselők a program működésével kapcsolatban oktatásban részesültek. Az adatok az új rendszerbe történő feltöltése adatimportálással, valamint adatrögzítéssel történt. A rendszer bevezetését követően érzékelhetővé vált, hogy

egy olyan egységes személyügyi nyilvántartató program került bevezetésre, mely alkalmas egy helyen és teljes körűen kezelni a foglalkoztatottak jogviszonyához kapcsolódó valamennyi személyügyi adatot és a munkaidő nyilvántartást is. A személyügyi nyilvántartó rendszer és az IDM rendszer kapcsolatán keresztül a szükséges információk közvetlenül, kettős rögzítés nélkül kerülnek át az IDM rendszerbe.

12.2. A kormányhivatalok személyi állományának képzése, továbbképzése

A Kormányhivatal vizsgaszervezői tevékenységének keretein belül a közigazgatási alapvizsgákon 246 fő – ebből kormányhivatali munkatársak száma 118 fő – a közigazgatási szakvizsgákon 84 fő – ebből kormányhivatali munkatársak száma 44 fő vett részt. A közigazgatási vizsgák lebonyolításának rendje az álláshelyek betöltésének szakmai és képesítési feltételeiről szóló vezetői utasítás szerint zajlott.

A járványügyi helyzet okán a megszervezésre kerülő közigazgatási alap-, valamint szakvizsgák lebonyolítása az egészségügyi kockázatok csökkentése érdekében óvintézkedések megléte mellett zajlott (védőfelszerelés, védőtávolság, kis létszámú vizsgázói csoportok). Tekintettel arra, hogy az alap- és szakvizsgára felkészítő jelenléti képzések megtartására nem volt lehetőség, a vizsgázók a Probono rendszerben közzétett képzési segédanyagok alapján, önállóan készülhettek a vizsgaeseményekre. Azzal együtt, hogy a járványhelyzet alakulása miatt az alap- és szakvizsgára felkészítő képzések megrendezésének lehetősége megszűnt, a vizsgák teljesítésének sikerességi rátája nem romlott. A közszolgálati továbbképzések tekintetében az egyéni továbbképzési tervek a korábbi gyakorlatnak megfelelően kerültek összeállításra. A képzésre kötelezett kormányhivatali munkatársak száma 1.375 fő, a továbbképzési kötelezettséget 1.156 fő teljesítette.

A Kormányhivatalnál a KÖFOP-2.1.3-VEKOP-15 „A területi államigazgatási szervek humán erőforrásának fejlesztése” című kiemelt projekt keretén belül 2020. évben is zajlott a több csoportban indított tematikus workshopok, műhelymunkák, pl. interaktív beszédtechnikai műhelymunka, a folyamatoptimalizálási műhelymunka, személyügyi workshop, változáskezelési műhelymunka, csapatépítő tréningek megvalósítása.

A kormányhivatal belső továbbképzési programjaként nyilvántartott anyakönyvi szakvizsgára felkészítő, valamint anyakönyvi igazgatási ismereteket felújító tanfolyamot külső tisztviselői körből 22 fő teljesítette. Az elmúlt évben a Kormányhivatal 7 belső képzést hirdetett meg a programjegyzékbe felvett képzések közül, melyeken összesen 243 fő vett részt. Az alacsony részvételi létszám oka a fennálló járványhelyzet, mely megkövetelte a képzések kis létszámú lebonyolítását, illetve egyes nagy létszámra tervezett képzési események elhalasztását.

A Kormányhivatalnak ösztöndíjas foglalkoztatásra nem nyílt lehetősége, mivel a 2020. évi Magyar Közigazgatási Ösztöndíjprogramban résztvevők mindegyike valamely minisztérium állományában végezte tevékenységét.

2020. évben a Kormányhivatalnak 15 egyetemmel és egy szakképzési centrummal volt hatályos szakmai gyakorlat megvalósítására kötött együttműködési megállapodása, melynek keretén belül 48 hallgató teljesítette szakmai gyakorlatát.